№ 23. Treschdeen, 8. Junijâ. 1888.

Sludinajumus nem preti:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Katoku eelâ № 5, Höpkera namâ, un Rihgâ, J. E. C. Kapteina kga grahmatu bodê, Eeksch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Makfa par sludinajumeem:
8 kap. par sihku rakstu rindinu; pahrtulkoschana if sweschahm walodahm par brihwu.

Latweeschu Awises.

Isnahk weenreis nedelâ.
Makfâ, Jelgawâ sanemot:
par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.
Makfâ, pahr pastu peesuhtot:
par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.
Ekspedizija:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Katoku eelâ № 5.
Redakzijas adrese:
Jelgawâ, Walles eelâ № 7.

„Latw. Aw." war apstelleht:
Jelgawâ: Pee Lankowska un Likopa kgeem, Katoku eelâ № 5, „Latw. Aw." ekspedizijâ. Bauskâ: Steina kga apteeki. Talsôs: J. Hirsch mana kga un H. Towa kga grahm. bodê. Kuldigâ: Ferd. Besthorna kga un Hartmana kga grahm. bodê. Rihgâ: J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eeksch-Rihg. Leel. Kehninu eelâ № 10, W. F. Häckera drukatawâ, Paleisas eelâ № 3.

67. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstelleht:
Eeksch- un ahrsemê: Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs. — Walmeerâ: Trey kga grahmatu bodê. — Walkâ: M. Rudolffa kga grahmatu bodê. — Pehterburgâ: pee Pehterburgas zeen. Latw. draudses mahzitaja. — Bes tam: pee zeen. mahzitajeem — tiklab Widsemê, kâ ari Kurzemê.

Par sinu.

No 1. Julija sch. g. fahkot, „Latweeschu Awischu" ekspedizija wairs nebuhs Katoku eelâ, bet Leelahs- un Pasta eelas stuhrî, Helmsinga namâ, blakam apteekai.

„Latweeschu Awischu" administrazija.

Par sinu „Latweeschu Awischu" abonenteem Amerikâ.

Teem aisgahjejeem, kas ari tahlâ Amerikâ grib muhsu lapu tureht, wehledamees, zaur to ar sawu dsimteni un tautu palikt sakarâ, daram sinamu, ka wineem par gadu jamakfâ 2 dolari jeb 4 rubk. (isgahj. num. zaur drukas kluhdu stahweja 3 rubk.) un par pusgadu 1 dolars jeb 2 rubk.

Wahzijas keisara Fridrika nahwe.

Ilgâ, breesmigâ zihnischanahs nu tak reis beigusees. Keisars Fridrikis miris. Kâ mirejs winsch uskahpa us warenahs walsts trona, un neweens to nebuhtu tizejis, ka tas tik ilgus mehneschus tahm neapraksstamahm mokahm warehs turetees preti. Pehz zilweku domahm, winam jau pehz mas deenahm sawam slawenajam tehwam, keisaram Wilhelmam I., waijadseja sekot pakal us muhschigo dusu, — pehz zilweku domahm, winsch jau eepreeksch sawa nelaika preekschgahjeja ar abahm kahjahm stahweja kapâ. Bet tanî paschâ brihdî, kur waldibas szepteris wina rokâs tika nolikts, islikahs, kâ kad mirejs us reis atkal buhtu atdsihwojees; no breesmigahs, nahwigahs slimibas sapostitâ meesa wehl parahdija pawisam netizamus spehkus; tas pats sakritushais wihrs, kas preeksch tam knapi no gultas wareja pazeltees, no Italijas pahrbrauzis mahjâs, stingreem soleem uskahpa sawas pils trepju pakahpeenus, peenehma garâs sarunâs sawus ministerus, nosehdahs pee sawa rakstamâ galda un strahdaja kâ wesels zilweks deenahm un naktihm. Winsch gribeja sawus gruhtos waldischanas usdewumus ispildiht, un tamdehl winsch tos ari wareja ispildiht. Pasaule noskatijahs brihnidamahs us tahdu warona gribas spehku, un jau sahka tizeht, ka Anglu ahrstam (Schihdam Mekensi'am), kas ziteem slaweneem daktereem (profesoram Bergmanim) nebija atwehlejis, ihstâ laikâ, kur wehl buhtu warehts glahbt, nikno augonu isgreest, bijusi taisniba, kad winsch ar droschu peeri meloja, ka slimiba ne-esot wis „wehsis". Bet tahdas zeribas nepastahweja wis ilgi. Breesmigais, eekschkigais posts tak bija stipraks par wihra gribu. Aprila mehnesî slimiba tâ peenehmahs, ka kahdu deenu jau katru stundu sagaidija pehdejo dwaschas wilzeenu, un ka pat droschais Mekensi's, pats wairs nesinadams, ko dariht, ko eesahkt, sawâs bailês telegrafeereja no wina isehstam, pee malas atstumtam Bergmanim, lai steigschus nahktu palihgâ. Bergmanis, ko sirgi ween mahzeja aulekschot, atskrehja no Berlines us tuwo Scharlotenburgu, un pehdejâ brihdî winam wehl isdewahs jaunu, derigaku sudraba stobrinu ar asinihm nopluhduscham waldineekam eestumt zaur rihkli plaušchâs, tâ ka nu wareja atkal wilkt dwaschu. Un redsi, atkal wehl weenreis slimneeks atspirga, atkal winsch uszehlahs no gultas, atkal winsch sahka staigaht, isbraukt, ja — pat strahdaht, un atkal Schihds Mekensi's isleelijahs, ka winsch wisu to esot padarijis, ka Bergmanis neka neprotot, un ka slimiba nemaj ne-esot tik wahriga. Nu Bergmanis pawisam atkahpahs no ahrsteschanas, un Mekensi'am tagad bija pawisam brihwa roka, pehz pascha patikschanas rihkotees gar mehmo waldineeku. Wiss, kas Maija mehnesî tur notizis, gan arweenu paliks deewsgan tumschs noslehpums; jo weenigi tâ sauktahs „brihwprahtigahs" un Schihdu awises dabuja is keisara pils sinas, kuras tahs tad pehz sawa prahta sagatawoja un islaida tautâs. Ka schee laikraksti tihscham pateesibu slehpuschi un melus ispauduschi, tas jau no tam redsams, ka wehl diwas deenas preeksch keisara nahwes tur bija lasams, ka winam deewsgan labi klahjotees, un ka no „wehscha" slimibas wairs newarot buht ne runas. Tahdi meli tamdehl tika ispausti, lai tauta tizetu, ka slimais keisars pats wisus tos pahrgrosijumus, kas tanîs deenâs notika, pawehlejis isdariht. Un tahdu nesagaiditu, pawisam netizamu pahrgrosijumu pehdejâs deenâs notizis leelâ mehrâ, un tahdu wehl wairak buhtum dabujuschi peedsihwot, ja nahwe nelaimigo waldineeku nebuhtu no schihs dsihwibas mokahm atpestijusi. Eekschleetu ministeris Puttkamers peepeschi tika atlaists no amata, bes ka ministeru presidents un walsts-kanzleris Bismarks lihds ar saweem amata beedreem to eepreeksch buhtu dabujuschi sinaht. Tad nu ari Bismarks aisbrauza us Potsdamu, — bet netika laists preekschâ. Turpreti teesu ministeri Friedbergi, kas ir kristihts Schihds, to gan eelaida eekschâ. Nu wisi ziti ministeri gribeja atkahptees, — bet Bismarks tos peerunaja, lai wehl istura un pazeestos kahdu laizinu. Otrâ deenâ zaur krona printscha Wilhelma palihgu, kuram ari pascham bija deewsgan gruhti kluht pee sawa tehwa, Bismarkam beidsot tak isdewahs, tikt laistam preekschâ, un nu israhdijahs, ka keisaram pascham nemaj nebija nelaipns prahts pret sawu walsts-kanzleri, bet itin otradi; saredsêschanahs un sarunaschanahs, kas wilkahs gandrihs diwas stundas, bija tik sirsniga, kâ arweenu. To mirejs, lai gan newareja runaht, jo gaischi un saprotami parahdijis. Drihs pehz tam ar winu gahja us beigahm, un peektdeen, 15. (3.) Junijâ, winsch bes leelahm mokahm itin meerigi islaida sawu garu.

Keisars Fridrikis bija labs zilweks, kuru wisi, pat tee eenaidneeki, kurus winsch, krona prinzis buhdams, asinainôs kautinôs bija uswarejis, jo augsti zeenija. Bet kâ waldineeks winsch it neka naw spehjis isdariht. Kas tad ari no mehma slimneeka un mireja, ap kuru pehdejâ laikâ tikai wehl bija Schihdi un Schihdu draugi, buhtu bijis sagaidams. Wina aiseeschana janosauz par laimi. — Tomehr winsch pasaulei ari sawâ ihsâ waldischanas laikâ ir weenâ sinâ bijis par gaischu preekschsihmi. Proti winsch parahdijis, kâ kristigam zilwekam un waronim japazeesch pat wisleelakahs mokas. Winsch ir miris kâ waronis.

Keisars Wilhelms II.

Ka Wahzu waldibas groschi nahkuschi zitâs, jaunâs rokâs, tas ir preeksch wisas pasaules loti swarigs notikums; jo schi warenâ keisara walsts eenem tik eewehrojamu weetu, ka winas pahrgrosijumeem jarada pahrgrosijumi ari wisas Eiropas politikâ. Ka leelais meera kungs, sirmais keisars Wilhelms I., ilgus gadus usturejis pasaules meeru, to nu neweens wairs nenoleedz. Ka wina slimais pehznahzejs, Fridrikis, bija tahds pat meera mihlotajs, ari ir pasihstama leeta, un abi no ziteem Eropas waldineekeem ar tik augstu godbihjibu tika zeeniti, ka winu wehleschanahs atrada wisleelako eewehroschanu. Bet nu us Wahzijas keisara trona uskahpis jauns wihrs. Waj tam ari buhs eespehjams, tehwa un tehwa-tehwa politiku turpinaht? Waj buhtu zerams, ka wina wahrdi eeguhs to paschu zeenischanu un paklausischanu eekschsemê un ahrsemê? Waj wina usdewums naw daudz gruhtaks? — Ja, kas lai us tik swarigeem jautajumeem spehtu dot daudz-maz droschu atbildi! Tamdehl tikai peeminesim to, kas lihds schim pahr scho jauno waldineeku sinams.

Keisars Wilhelms II. ir dsimis 1859. gada 27. Janwarî, — tâ tad tagad ir 29 gadus wezs. Winsch dabujis loti pamatigu mahzibu un isglihtoschanu. Winsch bija pirmais Pruhsijas prinzis, kursch nosehdahs us gimnasijas skolas benka kopâ ar ziteem behrneem, weenkahrscheem pawalstneeku un pilsonu dehleem. Sawu abiturientu eksamenu winsch nolika 1877. gadâ, un tanî peerahdija, ka nebija wis pa welti mahzijees, bet jo kreetnas sinaschanas eeguwis. Pehz tam winsch eestahjahs uniwersitetê jeb augstskolâ, kur tas ar leelu zensibu paplaschinaja sawas sinaschanas, bet ari peedalijahs zitu studentu dsihwei. Tik pamatigi isglihtots, nu prinzis tagad sawu wisleelako wehribu peegreesa karа deenestam, kurâ winsch ar tik leelu sparu ispildija sawus usdewumus, ka tas bes glaimoschanas no ziteem ofizeereem teek peeskaitihts pee wiskreetnakajeem Wahzu wirsneekeem un karа deenesta un sinaschanu pratejeem. To winsch gaischi peerahdijis zaur kahdu grahmatu, ko tas 1884. gadâ sarakstija pahr wezo Romeeschu karа weschanu. Wisi, kas scho jauno waldineeku personigi pasihst, leezina, ka winsch apbalwots ar jo augstahm gara dahwanahm, un ka tam ir loti spehzigs gribas spehks. Pee tam winsch jau wairak reisu israhdijis leelu droschsirdibu un pateesibas mihloschanu. Nelaika keisars Wilhelms winu gauscham mihleja, un no ta wehl wairak zereja, nekâ no sawa dehla, nupat miruschâ keisara Fridrika. Ari ar Bismarku winsch jau ilgi stahw tuwâ draudsibâ, kurpreti wina mahte, Wiktorija, winu nekad newarejusi eeredseht. Schihdu un tâ saukto „brihwprahtigo" partija winu nahwigi eenihst un tagad ar leelahm isbailehm skatahs us nahkameem laikeem, tamdehl ka jaunais keisars, wehl krona printscha dehls buhdams, jau itin klaiji israhdijees par ustizigu Lutera basnizas un kristigas tizibas kalpu, kas ari pilsgalma wirsmahzitaju Stöckeru kahdus gadus atpakal isglahba no Schihdu usbruzeeneem un waijaschanahm, kad pat Bismarks un nelaika keisars Wil-

Pasaules pahrnê.

Wasaras-swehtkôs.

1.
Sala apsega sedz leijas, druwas, pławas,
Tuhkstoscheem to raibu puku mirdseht mirdz;
Lagsdigalu pogoschanas apskan grawas,
Tâ ka grahbtin aisgrahbj lauschu prahtus, sird's.
Wasar-swehtkus eeswan basnizâs un laukâ,
Swehtku drehbês gehrbuschees, nu laudis eet
Deewa namâ, puschkotâ ar meijahm, kroneem, jaukâ,
Preeka pilna draudse swehtku dseesmas dseed.

2.
Swehta Gara isleeschanas swehtkus swinam
Kristus draudsês wisâ plaschâ pasaulê, —
Lai tad tizibinas krahschnu kroni pinam,
Deewa swehtais wahrds mirdz tai kâ pehrlite.
Deewa swehtais wahrds ir roschu smarscha dahrgâ,
Dsihwê paleek mums tas kahju spihdeklis, —
Lai mums kahja neswalstahs, muhs allasch sargâ,
Tizib's spehks lai paleek dsihwê — auseklis.

3.
Mihlestibas garu pahr mums, Jesu, laisti,
Eekarsê tahs sirdis swehtâ mihlibâ, —
Saderibâ, meerâ lauschu sirdis saisti,
Lai tee dsihwo kopâ taisnâ weenibâ:
Tad tik lauschu starpâ ihsta laime seedehs,
Meera engels palmu sarus laipni sneegs, —
Launa apsina un grehks muhs tad nebeedehs,
Jesus swehtu Garu tad nekad mums leegs.

4.
Eepreezibas Garu pee mums, Jesu, raidi,
Kad muhs behdas, krusts un nelaim' beedina, —
Zerib's balsamu tais sirschu wahtîs swaidi,
Tawas asinis lai bruhzes dseedina.
Lai zaur behdahm, krustu zelsch us debess steidsahs,
Taws Gars lai muhs wed us taisnu zelinu, —
Dsihwes zelsch reis debess Tehwa mahjâs beidsahs,
Swehts rihts aust, eeswana swehtku deeninu!

E. F. S.

Paschâ sirdî.

(1. Turpinajums.)

„Rosa ir newaldams kumelsch," Dr. Owens sazija, kad skaistahs meitenes us eelas wairs newareja saredseht. „Bet kas ta tahda peemihliga dseltenmate, ko Juhs man sauzaht par Klarisi Graham?"

„Senatora Grahama meita is Filadelfijas un adwokata Sahma Grahama mahsa, kas taps nahkoschu pawasar' man par snotu."

„Ei nu! Tad Rosa jau saderinata?!" wezais kungs issauzahs isbrihnijees. „Kâ tad tas tik ahtri notizis?"

„Jt prasti, mans draugs! Rosa sadraudsejahs Filadelfijas pensionatâ ar dseltenmati Grahamu, bija daudzreis senatora mahjâ, eepasinahs ar jauno Sahmu Grahamu, eemihlejahs winâ — kâ man teizahs — lihds nahwei, un luhdsa man, ar winu scho wasar' apmekleht Saratogas awotus, kur senatora familija pa masgaschanahs laiku usturejahs. Tur wina saredsejahs ar jauno Grahamu; winsch luhdsa Rosas roku, un kad nu winsch man patika, tad teizu — ja!"

„Tas jau ir kas it no jauna!" Owens sazija, galwu schuhpodams. „Muhsu jauni kungi tehrpsees maisôs, to sadsirduschi. — Bet man ja-eet!"

„Es Juhs pawadischu," Brandess sazija un kehra pehz zepures. „Jaun-atnahkuschais skatu spehku direktors Makgregors lizis mani saukt; wina seewa esot gruhti saslimusi."

Abi ahrsti schkihrahs pee tuwakahs weesnizas; bet meitenes bija nupat sasneeguschas Samuelsona musikaliju pahrdotawu. Durwis, pa kurahm wareja ee-eet no darba istabas noguldîtawâ, brangi gehrbees, jauns tirgotaju jauneklis stahweja un klausijahs us schwingstoschajeem toneem, kurus neredsams klaweeru waronis iswilinaja is kahda noguldîtawâ esoschâ instrumenta.

„Waj neweena naw mahjâ?!" Rosa issauzahs, eenahkdama nupat ar Klarisi kantorî.

Pee tahdas skanas jaunekles balss bahlais jauneklis peepeschi atmodahs no saweem sapneem, nolozijahs, zik semi spehdams, abas kundses eeraudsijis, un pluhkaja jaundihguschahs uhsas, kuru trihs garakahs bahrsdas bija eerahwuschahs mutes eelokôs, it kâ bihtos no deenas gaismas.

„Waj nu reis ir Fortuniona dseesma klaht?" Rosa prasija.

„Tas man par leelu preeku, ka waru Jums pakalpot ar ja, zeenigâ Brandess jaunkundz'," jauneklis isdwesa ar kahreem smaideem. „Waj drihkstu Jums pazinu aissuhtiht us kotaschu?"

„Esseet tik labi un aissuhteet winu us mana tehwa darba mahju," Rosa atteiza un greesahs us durwju pusi. „Aj, ko wehl gribeju waizaht, Simfona kgs, waj ne-esseet atraduschi wehl musikneeku, kas waretu eemahziht opereti?"

Tirgotaja jaunekla waigs saweebahs sahpigôs smaidôs, un sawu uhsu dihgstus zeeti pluhkadams, tas isdwesa nè, kas lihdsinajahs sahpigahm nopuhtahm. Schinî azumirklî klaweeru spehle atkal eesahkahs no jauna; kundsehm eenahkot, ta bija apklususi. Kâ peepeschu domu sagrahbts, bahlais lahwa sawahm trim uhsu bahrsdahm atlehkt mutes eelokumôs un issauzahs, dsihwi kustedamees: „Man ir!"

„Kas tad Jums ir, ja drihkstu waizaht?"

„Operetes dirigents!"

„Kas tad winsch tahds ir?" Rosa jautaja sinkahrigi.

„Tas kungs, kas spehlê patlaban noguldîtawâ," kantoristS atbildeja un rahdija us ee-eijas durwihm. „Schis kungs spehlê isweizigi. Es domaju, winsch grib dot konzertu schè eeksch E., un tapehz ispehlejahs musikas rihku. Luhdsu, eijeet ween eekschâ; Samuelsona kgs tur ari ir un stahdihs jums, manas kundses, spehletaju preekschâ."

No us sawa eedoma lepnâ Simfona skubinatas, meitenes atradahs peepeschi, gandrihs pret paschu gribu, leelâ, patumschâ sahlê, kura bija pilna ar wisadahm klaweerehm un harmonijahm. Sahles leijas galu apgaismoja leels logs, kuru aisehnoja no ahrpuses kastanu koks. No-eedamahs saules sarkanee stari spihdeja taisni saulê nodeguschâ wihra gihmî, wina stahwo peeri un zeenibas pilno waigu brihnischki apgaismodami. Wina melnee mati nolaidahs pakruhsoti us plato pakausi, kas bija it kâ no akmena zirsts, un kamehr wina pirksti weegli un droschi sklideja pa kaulineem, wina pelekahs azis luhkojahs, it kâ saldôs sapnôs, tukschâ gaisâ. Wihra gihmî un eeksch wina istureschanahs bija manama meeriga zeeniba, kopota ar sapnu pilnu pasch'aismirschanos. Dahmu eenahkschanu winsch nebija pamanijis, un tàpat winsch likahs buht aismirsis wezâ Samuelsona klahtbuhschanu, kas, peeslehjees pee kahda instrumenta, peeklahjigi sweizinaja eenabzeju kundses, un tad atkal klausijahs leelâ aisgrahbtibâ us swescha spehleschanu. Nesinadamas ihsti, ko dariht, Rosa un Klarise apstahjahs sahles widû un klausijahs, elpu aisturedamas, us pagausahs spehles peemehrigahm skanahm, kas aukstî un nopeetni aisskaneja zaur sahli. Swehtas juhsmas, it tahdas, ko zilweks sajuht pakrehslâ basnizâ, ehrgelehm duhzot, satrihzinaja meitenehm sirdis. Rokas Klarisei ap gurneem likusi, Rosa nokahra galwinu us draudsenes pleca. Spehles ahtrums arweenu auga. Spehleja arweenu ahtraki un karstaki, un skanas tapa arweenu siltakas un gaischakas, lihds tahs pehdigi tihtidamahs skaneja tik pahrdroschi un newaldami, tik jokojoschi un peewelkoschi it kâ tahs gribetu islabinaht uhdens meitas is esara, lai tahs kopâ ar gaisa gareem deetu, treekdamees pahr mescheem, purweem un juhru klaijumeem, lihds bahlâ rihta blahsma trakos garus nogremdè esara lihgojoschajâ miglâ. Bet klau! — Waj tur meschs neschnahz, rihta wehsminai sazelotees? Waj neskan is tumschajahm preedehm strasda skanais swilpeens? Arweenu diktaki, arweenu duhzoschaki top trakee tetschi, kurus sweschneeka slaikee pirksti noripo. Tee modina gulosch dabu is winas sapneem: putnini

helms I. to wairs negribeja aisstahweht. No wiseem saldateem un „maseem laudihm" jaunais waldineeks teek loti mihlehts. Tee wisi us winu noskatahs, kà us sawu spehzigo un schehligo sargu un wadoni. — Tà, wispahrigi nemot, war zereht, ka Wilhelms II. buhs loti spehzigs un labs waldineeks. Wina laulatà draudsene Augusta Wiktorija, kas winam jau dsemdejusi 4 dehlus, ir deewabihjiga, loti laipna un schehliga dahma, ko Berlineeschi gribetu waj us rokahm nehsaht.

Pahr jauna nodokla, proti krepostposchlinas, eeweschanu Kursemê.

Zaur nupat isnahkuschu likumu teek Kursemê eewesta krepostposchlinas nemschana. Kad nu schis jaunais nodoklis preeksch muhsu grunts-ihpaschneekeem, tiklab pilsehtâs, kà ari un it ihpaschi us laukeem, ir no leela swara, un kad lihdſ schim pahr scho ne wisai weegli saprotamu un isskaidrojamu likumu nekur, nedſ Wahzu, nedſ Latweeschu, nedſ Kreewu awisês, nekahdu gruntigaku pahrspreedumu wehl ne-esam atraduschi, — tad mums sawam zeen. lihdsstrahdneekam, proti tam adwokata kungam, kas mums pasneedſ padomus teesas leetâs, loti japateizahs, ka winsch no ta puhlina naw atrahwees, scho leetu pamatigi pahrbaudiht un tik ahtri sekoscho sazerejumu muhsu lasitajeem par labu isstrahdaht. Schè wehl peesihmejam klaht, ka winsch pahr scho leetu ar wiseem ziteem Jelgawas adwokateem ihpaschâs sapulzês ir sarunajees un saspreedees. Wina isskaidrojums skan schahdi:

Sem krepostposchlinas ir tas nodoklis saprotams, kursch teek nemts, grunts-gabalam par brihwu pahreijot no weenas personas otras ihpaschumâ, waj nu schi mantibas pahreeschana noteek zaur pirkschanu, mainu, waj zitadi kà par brihwu (tà tad ne wis zaur mantoschanu, dahwinaschanu u. t. t.*).

Kustamai mantibai pahreijot, ne-eewehrojot kahdus gadijumus, kuri scheit paleek ne-aiskahrti, krepostposchlina tikai tad teek nemta, kad kustama mantiba kopâ ar nekustamu mantibu pahreet par ihpaschumu, — par peemehru, kad muischa waj mahjas ar inwentaru teek pahrdotas. Kamdeht schis nosazijums schahdi nolikts, ir weegli nojehdsams. Winam ir ja-aissargà, lai walsts-lahde neteek apskahdeta, kà tas weegli waretu notikt, kad, kustamai un nekustamai mantibai kopigi pahreijot, tikai no beidsamahs wehrtibas buhtu nodoklis janem. Tad kontraktneeki waretu dariht, kà pascheem patiktos, proti tee waretu kustamahs mantibas wehrtibu usdot pahrleekam leelu, un nekustamahs mantibas wehrtibu atkal pahrleekam masu, tamdeht ka weens no wineem wisu scho pirkschanas summu, kas isnahk, kustamahs un nekustamahs mantibas wehrtibu saskaitot kopà, maksatu, un otrs to atkal sanemtu, kad ari schi summa nepareisi buhtu isdalita us kustamahs un nekustamahs mantibas, kurpreti Krona kasei zaur schahdu rihkoschanos notiktu leela skahde, tamdeht ka nodoklis par nekustamo mantibu pamasinatos. Bet lai nu no kustamahs mantibas wehrtibas ari nebuhtu jamaksà krepostposchlina, tad ir eewehlams, nahkotnê kustamu un nekustamu mantibu, par peem. inwentaru un mahjas, sawrupus pahrdot.

Kas us nodokla leelumu sihmejahs, tad tas istaisa 4 proz. no pahreijoschahs mantibas wehrtibas.

Mantibas wehrtibas nosazischana tadschu ne-atbalstahs wis weenigi us kontraktneeku isteikumeem, bet, winu isdibinajot, teek ari schahdi faktori lihdsa eewehroti:

A. Pee immobilijahm pilsehtâs un meestôs.

1) Beidsamà pirkschanas zena; 2) summa, zik augstu tahs apdroschinatas, un 3) likumigà nodokku wehrtiba, kura peefleenahs taksazijai, zik agrak immobiliju nodokla bija jamaksà.

B. Pee immobilijahm us laukeem.

1) Beidsamà pirkschanas zena; 2) bankas taksazijas wehrtiba, kad immobilija winai eekhlata, un 3) likumigà nodokku wehrtiba, kura ir dabonama is tahs tabeles, ko Kursemes eerihkoschanas komiteja sastahdijusi pahr ikweenas immobilijas nowehrteschanu un finantschu ministeris ir apstiprinajis.

*) Mantibai par brihwu pahreijot, teek zits nodoklis nemts, proti tà sauktais mantoschanas nodoklis.

Kursemê istaisa likumigà nowehrteschana par immobilijahm: Dobeles aprinkî 120 rubl. par desetinu; Bauskas aprinkî 95 rubl. par desetinu; Tukuma, Kuldigas un Grobinas aprinkôs 90 rubl. par desetinu; Ilukstes, Aisputes, Talsu un Jaunjelgawas aprinkôs 85 rubl. par desetinu; Wentspils aprinkî 60 rubl. par desetinu.

Par wehrtibu, no ka krepostposchlina teek aprehkinata, teek peenemta augstakà wehrtiba, kas augschminetâ wihsê teek isdibinata.

Blakam wehl japeemin, ka pee kahdas immobilijas wehrtibas nosazischanas preeksch tà sauktà mantoschanas nodokla un schtempellokſnes aprehkinaschanas kahdas sawadibas nahk preekschâ, kas nogreeschahs no ta zeka, kà krepostа nodoklis teek aprehkinahts.

Tikai weenâ gadijumâ, proti kad nekustama mantiba teek wairakfolischanâ pahrdota teesas preekschâ, krepostа nodoklis teek zitadi aprehkinahts un no tahs summas nemts, par kuru nekustama mantiba teek pahrdota. Zits faktors scheit neteek eewehrots. Likumu dewejs peenem, ka zaur pahrdoschanu wairakfolischanâ, no teesas puses, pahrdotà preekschmeta ihstà wehrtiba wislabaki teek isdibinata.

Lihdsigi tureta ar pilno mantibu teek tà sauktà leetaschanas mantiba, proti gruntsnomas teesibu, dsimtnomas teesibu u. t. t. pahreeschana.

Kas us krepostposchlinas eemaksaschanas laiku un weetu sihmejahs, tad ta teek pee koroborazijas samaksata koroborazijas teesâ, proti pilsehtâs pee magistrateem un us laukeem pee wirspilsteesahm.

Rodahs kahdas atswabinaschanas no krepostposchlinas nemschanas, tà par peem. kad kahds grunts-gabals teek pirkts preeksch wispahrderiga noluhka. Bet swarigakà atswabinaschana preeksch mums ir schità:

Baltijas gubernâs tee semneeki, t. i. laukpagastu lozekli, kureem naw wairak par ihpaschumu nekà diwidesmit desetinu, proti drukku pahri par 60 puhra-weetahm, teek atswabinati no krepostposchlinas maksaschanas:

1) pirmo reis pehrkot pee priwat- waj Krona muischas peederigu mahj'semes-gabalu, un

2) klahtpeepehrkot muisch'semes-gabalu lihdſ 20 desetinu leelumâ.

Semneeki, kas jau weenreis to atswabinaschanu ir dabujuschi, kura 1. punktê mineta, neteek 2. punktê isteiktà gadijumâ atswabinati no krepostposchlinas maksaschanas, un tàpat otradi.

No tam nu redsams:

a) Tas, kuram nekahda lauku grunts-gabala naw par ihpaschumu, war mahjas, waj nu priwat- waj Krona mahjas, ween'alga, kahdâ leelumâ, tahs atschkirot no galwenahs muischas, eeguht par ihpaschumu, bes ka buhtu jamaksà krepostposchlina.

b) Winam lihdsa turehts teek tas, kam jau ir grunts-gabals par ihpaschumu, kursch tikai 20 desetinu waj masak ir leels.

c) Tas, kam nekahda lauku grunts-gabala naw par ihpaschumu, war muisch'semes-gabalu, kad tas tikai 20 desetinu waj masak ir leels, eeguht par ihpaschumu, bes ka samaksatu krepostposchlinu.

d) Winam lihdsa turehts teek tas, kam jau ir grunts-gabals par ihpaschumu, kursch tikai 20 desetinu waj masak ir leels.

Schee sem a — d isteiktee atweeglinajumi tadschu tad ne-eestahjahs, kad pirzejs weenu no teem jau reis dabujis, — par peem. kad tas, kas jau mahjas waj muisch'semes-gabalu pehz tam pirzis, kad pawehle pahr krepostposchlinas nemschanu bija eewesta, bes ka to samaksajis, pehrk muisch'semes-gabalu apaksch 20 desetinahm. Bet atweeglinajums turpreti tad gan eestahjahs, kad kahds, kas jau pirms minetahs pawehles eeweschanas bija mahju waj muisch'semes-gabala ihpaschneeks no 20 desetinahm waj masak, pehrk muisch'semes-gabalu no 20 desetinahm waj masak. Atweeglinajums ari tad eestahjahs, kad kahds, kam pirms schihs pawehles eeweschanas bija mahjas waj muisch'semes-gabals no 20 desetinahm waj masak par ihpaschumu, pehrk mahjas, ween'alga, kahdâ leelumâ, kuras lihdſ ar to teek atschkirtas no galwenahs muischas.

Mahjas pehrkot, kuras lihdſ ar to tai paschâ laikâ neteek schkirtas no galwenahs muischas, proti kuras tà tad jau masakais weenreis bija pahrdotas, ne-eestahjahs atswabinaschana no krepostposchlinas maksaschanas.

Schai atswabinaschanai taba ir noluhks, masgruntneezibas eerihkoschanai nebuht par kawekli. Tamdehl krepostposchlina tikai tad neteek nemta, kad mahjas teek schkirtas no galwenahs muischas, proti kad masgruntneeziba nule teek eerihkota, — turpreti tad gan, kad masgruntneeks tahs pahrdod tahlak.

Schee ir tee galwenee nosazijumi tam jaunajam likumam, kursch 4. Aprilî 1888. g. dabujis Wisaugstako apstiprinajumu un 22. Aprilî 1888. g. senata awisê tizis issludinahts.

Kas nu sihmejahs us to, no kura laika tam jastahjahs spehkâ, tad ikweenai teesai tas jaleetà no tahs deenas sahkot, kurà winsch tai tizis sinams zaur senata awisi. Schi deena buhs wiswairak bijusi 2. Maijs 1888. g. (pirmà teesas deena pehz Leeldeenahm).

Ja atradisim, scho likumu no jauna studeerejot, wehl kahdas punktes, kas wispahrigi buhtu eewehrojamas, tad tahs darisim sinamas „Latw. Awischu" lasitajeem. Ihpaschi domajam turpmak wehl apraksdiht, kahds swars jeb kahda nosihme schim likumam ir preeksch Widsemes semneekeem; tagad tikai wehl aisrahdam us to, ka winsch manami ceker saimneezibas buhschanâ. Jo winsch apgruhtina immobilijas leekuligo pahrdoschanu no weena laulatà dranga otram, waj no weena tuwa radineeka otram, kurai tas noluhks, parahdu dewejus apskahdeht. Otrkahrt winsch dascheem parahdu dewejeem atnem zeribu, sawas prasibas eedabuht no grunts-ihpaschuma, tamdehl ka weena daļa no pirkschanas zenas, kas pirms schi jaunà likuma eeweschanas buhtu nahkusi parahdu dewejeem par labu, tagad eetek walsts-lahdê. Zaur to nu grunts-ihpaschneeki gan wairs tik weegli newarehs naudu usnemt us saweem grunts-gabaleem.

Warbuht ka weenam waj otram no lasitajeem patiks sinaht, ka krepostposchlina jau weenreis Kursemê ir bijusi, un proti tuhlit no to brihscha, kad Kurseme nahza sem Kreewu waldibas, lihdſ 1798. gadam, kura gada 22. Augustâ Keisars Pahwils krepostposchlinas likumu noteiza preeksch Kursemes par spehkâ ne-esoschu.

No ahrsemehm.

Wahzija. Keisara Fridrika behres, us wina wehleschanos, buhschot deewsgan klusas un weenkahrschas, — ne wis tik lepnas, kà wina tehwa Wilhelma apglabaschana. — Laudis gaidiht gaida us jaunà keisara Wilhelma II. proklamaziju, kurà winsch usrunahs tautu issazidams, pa kahdu zeku tas nodomajot to wadiht. Bet kà dsird, tad schis sludinajums wis ne-isnahkschot eepreeksch miruschà keisara behrehm. — Runaja, ka Anglu ahrsts Mekensi's esot aisbehdsis, to miljonu naudas, ko no keisarenes Wiktorijas dabujis par sawu ahrsteschanu, panemdams lihdsa. Bet schihs walodas isrihdijuschahs par nepateesahm; jo kà telegrafs sino, winam us jaunà keisara Wilhelma pawehlibija japeedalahs pee sihkas ismeklеschanas, ko daudſ zitu ahrstu isdarijis pee lihka, lai waretu skaidri dabuht sinaht, kahda slimiba ihsti keisaram Fridrikim bijusi, waj „wehsis", kà profesors Bergmanis to arweenu sazijis, jeb waj zita kahda waina, kà Mekensi's to apgalwoja. Likums kakls un kruhtis tika usgreesti un wisi ahrsti weenbalsigi atsina, ka bes schaubischanahs no pascha eesahkuma „wehsis" bijis kaklâ, kas weblak nokahpis dsilaku, proti plauschâs. Pirms lihka usgreeschana tika eesahkta, keisars Wilhelms pawehleja Mekensi'am, sawas domas par slimibu usrakstiht un rakstu ar sawu wahrdu pasihmeht. To tas nu ari darija, — un rè, rakstà winsch issazija, ka esot gan wehsis bijis. Ta tad schis Schihds pret sawu labako sirds apsinu arweenu apgalwojis nepateesibu. — Keisarene-atraitne Wiktorija gan negribeja atwehlêt scho ismeklеschanu, bet jaunais keisars atstahja winas pretesibu neeewehrotu.

Franzija. Bulanschê'a jukâs nekahdu leelu, jaunu pahrgrozijumu wehl lihdſ schim naw notizis.

Italija. Schinîs deenâs Italijà tika jo eewehrojama jubileja swineta, proti Bolonas uniwersitetes 800 gadu pastahweschanas swehtki. Minetà augstskola ir wiswezakà wisà pasaulê.

---

uswelk meschôs sawas dseesminas un, gaisôs pazeldamees, zihrulis dseed sawâ trelloschâ dseesmâ pahr saulê blinstoscheem laukeem: deena aust!

Sweschneeka roka noslideja no kaulineem, un kamehr pehdigà skana klusâ sahlê lehnam isskaneja, islikahs, it kà klusеschanas engelis leeretu pa satumfuscho telpu. Saules stari bija atgreesuschees no lapenes un sweschneeka stahws islikahs tapis nekustinams, it kà sehdoschais Dsews Olimpijas tempelî. Samuelsons trauza pirmais klusеschanu. Winsch peegahja pee sweschneeka, uslika roku us wina kameescha un sazija: „Isrihkosim 3 konzertus Stokes sahlê, un es jums apgalwoju — katru wakaru par 200 dolareem."

Schee wahrdi panahza pee sapnodamà musikas warona to paschu, ko kahds buhtu panahzis, to nemanot eeplikedams. Winsch uslehza it isbihjees un luhkojahs, redsami sakaitinahts, tirgotajam azîs; bet tik-ko winsch nomanija nopeetnà tirgotaja labwehla skatu, tas tuhlit attapahs, un wina skaistà waiga mutes eelokôs nekaitigas peesoboschanas ehnas rotalajahs.

„Waj juhs tik manu eespehju nezeenat par augstu, Samuelsona kgs?" winsch prasija ar paslehpteem mehdeem.

„Atkaujeet tik man, kungs," musikaliju tirgotajs atteiza, „isweizigà rihziba un eeslawa istaisa no jums Listu. Riht' pulksteu 10ôs sarakstisim kontraktu."

„Man ir peenahkumi pret Makgregora kgu," musikas waronis peesihmeja; „tà tad saprotams, ka es tik drihksu spehleht, ja winsch atkauj, un tajâs deenâs, kad winsch neko ne-israhda."

„Pareisi, it pareisi, mans mihkais, — ari to es ar Makgregoru istaisischu; kaujeet tik man wakas. Bet lai mehs tuhlit eeguhtu daschu daudsspehjoschu familiju labwehlibu, tad atwehleet man, ka juhs eewehlu jaunai kundsei, us kuras spreedumeem klausahs un pakaujahs mahksla-pratejas kahrtas."

Nu tik Samuelsons greesahs pee jaunajahm kundsehm, kuras wehl kà apburtas stahweja. Sweschneeks, kas jau bija panehmis sawu salmeni un taisijahs aiseet, palika isbrihnijees stahwam, abas meitenes eeraugot, un usskatija tahs sibsnoschahm azihm.

Waj tahs bija tumschas paredsеschanas juhtas, kas sadrebinaja Klarisi sem schi sweschà wihra skateena, jeb waj tahs bija wareno musikas wiknu atskanas, kas nupat isschwingsteja winai ausîs? Wina nolaida azis un sajuta, ka sirds tai wareni pukst. Tagad sweschneeks peenahza tuwak, un winas skaistee waidsini sasahrtojahs.

„Schis ir Lawrenzis Lintona kgs, manas kundses!" tirgotajs sazija, jauno wihru stahdidams preekschâ. „Winsch ir nodomajis dot konzertus sem manas rihkoschanas. Lai tee labi isdotos, mums waijaga, Rosa Brandes jaunkundſ', juhsu eewehleschanas pee musikas pratejeem un zeenitajeem."

Rosas smeekli aptureja tirgotaja runas pluhdus. „Juhs lischkejeet, it labi sinadami, ka us manahm eewehleschanahm klausitos, ja daudſ, tik „Talijas" beedribas lozekli. Ja tee jums war dereht, tad sawu teesu pee tam peepalihdseschu, un pahr to preezaschos, kad jums, Lintona kgs, kaut zik deretu; jo tas gabals, ko ar Klarisi dsirdejahm, mums loti patika. Pateizamees par to!"

Lintons paleezahs.

„Tiklihdſ kà konzerta wakari ir noteikti, eseet tik labi, Samuelsona kgs, pee mana tehwa apjautatees, zik biletu winsch pirks. Ar labwakaru, kungi!"

Samuelsons pawadija kundses zaur durwihm, un dabujis sinaht, ka tahs ees us teateri, tas, us Lintonu sihmedams, teiza, ka tahs tad dabuschot redseht Lintonu ari kà skatu spehletaju. Nejauschi abu meitenu azis krita reisâ us Lintonu, ko tahs bija noturejuschas par kahdu isslawetu musikas waroni. Nule tik tahs pamanija wina nabadsigo apgehrbu. Winsch walkaja pelekas wadmalas bikses, smalku wirskreklu, weeglus, melnus wasaras swahrkus, kam pee kabatahm wareja redseht ruhpigi salahpitus plihsumus, melnu kakla drahnu sem stahwa krahga un zepuri no wisrupjakajeem kweeschu salmeem. Pateesi, tam saulê apdegushajam wihram waijadseja buht gauschi nabagam, lai gan winsch isturejahs tik lepni un glihti. Klarise atgreesahs ahtri us aiseeschanu, drukku lepno pakausi paleekdama, kad Lintons, soli tuwak pagahjis, jautaja ar koschi skanu balsi: „Waj drihksu pawadiht kundses lihdſ teaterim?"

Jautaschana loti pahrsteidsa kundses. Abas atkahpahs soli atpakal, un Rosa nolaida azis us semi, nesinadama, ko atteikt; bet Klarise pazehla peepeschi galwu us augschu, eeskatijahs zeeti azîs nabadsigajam skatu spehletajam un atteiza lepni: „Tenzinam, mans kungs!"

Atraiditais palika us eelas stahwot, kà no pehrkona trahpihts, ar zepuri rokâs un noskatijahs pakal skaistajai Klarisei, kas aisgahja, kà kahda kehninene, tik lepni.

Pehdigi winsch tadschu usmauza zepuri un gahja meitenehm nopakalus, lehni burbinadams: „Skaisto gulbi, paloki tik drukku sawu lepno pakausi un tu tapsi mans laupijums!"

Teateris bija maſ apmeklehts. Rosai ar Klarisi ee-eijot, tik kahdi simts skatitaju bija preekschâ. Israhdischana eesahkahs. Spehles wispahrigs eespaids bija labs, — bet spehletaji steidsahs pa daudſ sawâ isrunâ. Israhdischana notikahs pa daudſ ahtri, un pat gars nerunaja sawus wahrdus welkoschi, bet itin kà kahds mirstigs zilweks. Otru zehleenu nospehleja tik pat ahtri. To redsot, skatitajus sagrahba ehrmoti nepatikkamas juhtas. Likahs, it kà teatera israhditajeem tuwotos breesmigs negaiss, kuram tee gribetu isbehgt. Tikai Lintons, kas tagad isnahza kà pirmais akteeris, usskatija wispirms Klarisi, un wina garahs runas pirmee wahrdi nahza nesaprotami pahr wina luhpahm. Bet drihs ween winsch attapahs, un no runas satura aisgrahbts, tas runaja arweenu dedsigaki un aisgrahboschaki, lihdſ pehdigi pee teem wahrdeem:

„Salauseet rit'nim speekus, gabalus,
Bet ule apakà no debess kalna welsees
Lihdſ pascham elles atwaram", —

wiss nams nodimdeja no labpatikschanas sauzeeneem.

Makgregors israhdija sawu lomu itin kà waijahts lauwa ar salpstoscheem wahti sirdî, kas katru brihdi sagaida, lai asinskahrigs plehsona to sagrahbj. Sweedri pileja lahsehm no nabaga wihra bahlà waiga, un wina balss skaneja elsojoschi, kad tas tos wahrdus wairak ikkreesdis nekà israunaja: „Kluſ'! skaistà Ofelija!"

Ofelija bija slaika, bahla meitene ar mihksu, patihkamu balsi, kas gandrihſ aisrahwahs, asaru pilnahm azihm jautajot: „Mans prinsis kà jums klahjahs pa tik daudſ deenahm?"

Makgregora runa tapa arweenu ahtraka un steidsigaka, un kad winam bija japrasa: „kur juhsu tehws?" winsch issauzahs ar ismisuschu waigu: „kur tawa mahte?" — Ofelija atbildeja ar asaru straumi un saslihka tehwam ap kaklu, kas tagad, asaru pahrpluhstahm azihm, bet pat kà wina behrns, us klaiju skatuwi dikti issauzahs: „Steidsees pee sawas nabaga mahtes gultas, behrns, — — wina mirst! Nobusschu to pehdigo reisi! Ak Deews, sirdsschehligais Deews, wina mirst!"

Kleedseens noskaneja un Makgregors sakima. Preekschkars nolaidahs un skatitaji weens otru usluhkoja isbrihnijuschees un nobiljuschees.

Klarise sakehra Rosas roku un sazija: „Eesim, Rosa!" — Tikko meitenes bija pazehluschahs, tè kahds spehletajs parahdijahs un skatitajeem pasinoja, ka Makgregors, kura seewa us mirschanu slima, no spehj tahlak spehleht, un ka kafeerim esot usdots, skatitajeem eemaksàto naudu dot atpakal. Wisi steidsahs ahrà, — bet neweens newehlês naudu atpakal.

Kad Rosa ar Klarisi isnahza, Matihss tahs sagaidija ar rateem. „Doktora kungs leek Jums luhgt, pahri minutes us winu pagaidinamâ eelas stuhri," Matihss sazija, kad Rosa bija nosehdusies blakam Klarisei un sanehmusi groschus.

„Labi, labi, Matihſ'! Ar labu nakt'!"

Miledi sahka tezeht un noteiktais eelas stuhris it ahtri bija sasneegts.

„Kur tu, teht', biji?" Rosa jautaja, tehwam ahtri peenahkot un meitenu widû eesehschotees.

„Pee slimahs skatu spehletajas Makgregoras," Brandes atteica un eesmehkeja zigaru.

„Waj ta ir labaka?" Rosa jautaja tahlak.

„Winai eet labaki nekà mums wiseem, — wina mirusi."

„Zik breesmigi!" Klarise issauzahs, isbeedeta no doktora ustaisitajeem wahrdeem.

„Ak tu mihkais Deews! Nabaga wihram ar sawu meitinu bija jarahda kumedini, kamehr wina seewa zihnahs ar nahwi!" Rosa nopuhtahs. „Zik noschehlojama tahda gaita!"

Sansibara (Afrikâ). Sansibaras sultanam ir radusees sadurschanahs ar Italiju. Tuwaku sinu wehl truhkst. Tomehr leeta neesot wis tik wahriga, kà tas eesahkumâ awisês tika ispausts.

No eekschsemehm.

Latweeschu III. wispahrigo dseedaschanas swehtku komiteja sawâ sehdê peenehma tahs no programas komisijas sastahditahs gariga un laiziga konzerta programas, jeb, labaki sakot, to kahrtibu, zik nodalâs programas eedalitas, un pehz kuras rindas dseesmas dseedamas. Minetahs programas, kas laikam wairs netiks pahrgrositas, ir schahdas:

A. Garigs konzerts.

Deews Kungs ir muhsu stipra pils.

I. Jauktais koris.

1) Zik mihligas . . . . . O. Schepsky.
2) Luhgschana . . . . . Jurjanu Andreja.
3) Pateizeet Kungam . . . . . Jurjanu Andreja.

II. Wihru koris.

4) Muhsu Tehws . . . . . O. Schepsky.
5) Gods Deewam augstibâ . . . M. Hauptmana.
6) Swehta nakts . . . . . L. v. Beethovena.
7) Gawilejeet . . . . . J. Kades.

III. Jauktais koris.

8) Deews ir mans gans . . . . F. G. Jansena.
9) Swehts ir . . . . . Bortnanska.
10) Teesa, ak Deews . . . . . Mendelssohna.

Peesihme:

Ja buhs eespehjams, preeksch gariga konzerta dabuht orkesteri, tad „Deews Kungs ir muhsu stipra pils" un Nr. 3. taps dseedatas ar orkestera pawadischanu.

B. Laizigs konzerts.

Deews, fargi Keisaru!

I. Wihru koris.

1) Swehtku himne . . . . . Jurjanu Andreja.
2) Diw' duhjinas . . . . . D. Zimses.
3) Krauklits sehsch osolâ . . . J. Zimses.
4) Strauja upe . . . . . Wiegneru Ernesta.
5) Rihga dimd' . . . . . J. Zimses.

II. Jauktais koris.

6) Saulit' tezej' tezedama . . . J. un D. Zimses.
7) Kur tu augi? . . . . . A. Ores.
8) Uhdens meita . . . . . Straumes Jahna.
9) Masa biju, neredseju . . . . D. Zimses.
10) Meitin' sehdej' . . . . . D. Zimses.
11) Tehwijai . . . . . Jurjanu Andreja.

III. Wihru koris.

12) Dseesmu preeki . . . . . Baumanu Kahrla.
13) Luhk, rose seed! . . . . . Jurjanu Andreja.
14) Kugeneeku dseesma . . . . K. Eckerta.
15) Kà Daugawa waida . . . . Wiegneru Ernsta.

IV. Jauktais koris.

16) Behrs tihreli . . . . . J. Wihtola.
17) Mediba . . . . . Mendelssohna.
18) Lihgo dseesmas (Jahna ds.) . J. Zimses.
19) Finals is „Dsihwiba pr. Zara" M. J. Glinka.

Peesihme:

„Deews, fargi Keisaru" un Nr. Nr. 11., 15. un 19. tiks dseedati ar orkestera pawadischanu. Jurjanu Andreja „Kur tu skreesi, wanadsini", J. Zimses „Nu ar Deewu, Widsemite" un Mohra „Dseesmu swehtiba" dseedahs instrumental- un wokal-konzertâ.

God'algas pahrrunajot, nospreeda, schahdas god'algas isdaliht: Diwas sudraba lihras; diwus sudraba bikerus; diwus ar sudrabu apkaltus takts sislus; diwas sihda lentas pee karogeem; diwus karogu galus (wirsotnes, spizes), un diwus usteikschanas (atsihschanas) rakstus. — No daschahm pusehm komitejai sinots, ka daschi kori esot tais domâs, ka wineem wisadâ wihsê peektdeen, 17. Junijâ, waijadsigs buht Rihgâ. Waram pasinot, ka komitejai tas ween'alga, waj kori eerodahs peektdeen, 17. Junijâ, waj sestdeen, 18. Junijâ. A. Agl.

„Teiksim labak, noschehlojams amats," Brandess domaja un sanehma groschus no sawas meitas. „Pasteidsees, Miledi!" — Weeglee rati aisripoja ahtri pa plato, tumscho aleju.

Klarise skatijahs domigi tumschumâ. Pehz ilga laika ta nopuhsdamahs teiza: „Pareisi, noschehlojams amats!"

(Turpmak wehl.)

Drupas un druskas.

Weens bullis pret tschetreem wihreem.

Ne sen atpakal Br. pagastâ bija tschetreem zilwekeem zihninsch ar weenu bulli. Sinamo mahju waktneeks bija drusku peesnaudees. Atmodees, winsch luhko, waj wiss kahrtibâ, un redsi — bulla truhkst. Waktneeks dodahs us lauku. Bulli tur gan atron, — bet newar pahrdsiht mahjâs. Lops turahs waktneekam preti. Gan nu lopu labina, — bet wiss welti. Waktneeks nopuhlejahs ar bulli lihds gaismai. No mahjahm atnahk wehl diwi wihri palihgâ. Bet ari schee trihs newar lopam neka padariht. Wihreem jabehg. Wini atron patwehrumu us slihperu strehka, kas nolikti pee dselsszeka waktneeka buhdinas. Ari bullis peenahk pee buhdinas, un eesahk tur trakot. Tas sagahsch akas windu u. t. t. No otras buhdas nahk wezaks wihrs. Winsch brihnahs pahr tahdu trazi tik agrâ laikâ. Ari schim ussauz, lai glabbjahs no niknâ bulla. Un wezais naw ari slinks, dotees, zik ween ahtri spehj, us slihperu strehkt. Schè nu wisi tschetri nogaida, kas notiks, ko eenaidneeks eesahks. — Tadschu bullis, istrakojees, dewahs meerigi atkal us mahjahm, un wihri preezajahs, ka slihperu strehkis tos schoreis isglabbis no breesmahm, kuràs gan kahds no scheem waj sawu dsihwibu buhtu warejis pasaudeht. E.

Tautas mihklas.

1) Diwi duhres, weena elkone?
2) Ahkstinsch meschâ us weenas kahjas?
3) Mass, melns wehrsitis ar trim mugurahm?
4) Trim stuhreemi istabina, balts kundsinis eekschâ sehd?
5) Gala bloda, bloda supâ?
6) Ripu, ripu, buhgs?
7) Teesas kungs ar lihku degunu?
8) Zirzeni pelnôs?
9) Desmit gul gultâ, neweens naw malâ?
10) Sunis reij, sobi birst? Tihzans.
11) Zeema puischi swaigsnes skaita?
12) Skruhwè, buhwè, wehjsch puhsch zauri? J. S. tis.
13) Schigli ehd, smalki sagremo, bet pats nenorij, — zits zaur to ir pee-ehdis. G—neeks.

(Usminejumi 25. nummurâ.)

No Poleem, Warschawas apkahrtnê. Polòs seme wiswairak ir lihdsena, bes kalneem; gan reti kur kahdus augstus kalnus redsesi. Wispahrigi war saziht, ka Polòs ir augliga seme preeksch daschadeem raschojumeem. Wini audsina kweeschus, rudsus un meeschus; ausas gan reti redsesi, kur buhs sehtas. Bes tam ari tee kopj kartusetus, sirnus un wehl daudz zitu raschojumu, kà leelahs, baltahs beetes preeksch zukura fabrikahm, grikus u. t. t. Seme Poleem ir eedalita gandrihs katram sawa, un to starpâ ir ari daudz muischneeku. Strahdneeku algas Polòs ir gauschi semas; puisis par gadu pelna tikai 25—30 rubl., un usturs ari ir loti wahjsch; maisi dabon ar swaru, kà nu katrs salihgst, 6 lihds 12 mahrz. par nedelu. Tàpat ari meitahm dod lones tikai lihds 20 rubl. par gadu. Par deenas algu (ar sawu maisi) wihreescheem dod wasaras darba laikâ lihds 30 kap. un seeweescheem 15—20 kap. — Muischu, kà ari semas kahrtas kauschu ehkas naw deewsgan kahrtigi eerihkotas un apkoptas. Ehkas ir wiswairak no kokeem buhwetas, ar salmu jumteem, un no eeksch- un ahrpuses ar kalkeem nowitetas baltas. Semu kauschu mahjas ir taisitas sahdschâs; weenâ sahdschâ jeb rindâ atrodahs lihds 40 waj 50 mahjahm, turklaht lopu kuhtis. Ehkas naw leelas, kur tikai ir nolikta katram sawa gultina, kà ari kahds galdinsch, un tad wehl atleek masa, knapa ruhmite, kur nostaht. Istabas ir puschkotas ar Jesus un Marijas bildehm; tur ari atrodahs neleeli skapischi, bes durwihm, kur ir galda leetas sakrautas, kà balti schkihwji, bleka karotes u. t. j. pr. Ikweenam ir gultas un galdini, kà ari zitas istabas leetas labi isstrahdatas un smuki lakeeretas jeb poleeretas, un gultas gandrihs katram nabagam ir ar mihksteem pehleem un apklahtas ar balteem palageem. Tad wehl ir katram masa plihtite preeksch ehstwahrischanas un preeksch istabu sasildischanas. Krahsnis wineem naw; tahs tikai reteem atradisi. Tamdehl, ja Deews peesuhta garu, aukstu seemu, kahda bija pagahjuschà, tad wineem ir jasalst, tik pat kà putneem apaksch plikas debess; tikai kad wini eetinahs sawôs mihkstajôs pehlôs, tee war sasilditees, tiklab kà sakis apaksch labi kupla kadeku kruhma. Malkas wineem ir mas, jo Polòs meschu naw daudz, un tamdehl malka ari stahw deewsgan augstâ zenâ; ari rupjas maises wini mas war dabuht. Ta man pascham gadijees sarunatees ar daschu Poli, kas apleezina, ka daudzi weselu gadu ne-esot ehduschi rupjas rudsu maises; tad tikai to dabonot, kad to no saldateem nopehrkot. Seemas apgehrba ari wineem naw kreetna; reti tikai redsesi kahdus labus kaschokus waj siltus paltrakus. Winu apgehrbs ir: wihrischkeem gari, melni waj sili paltraki, gandrihs lihds semei, un kamsoli, bikses un westes, no daschadahm krahsahm. Paschi wini drehbes netaisa; tiklab wihrischkeem, kà ari seewischkeem ir tamdehl bodê pirkti uswalki. — Seeweescheem ir tàpat wisadu krahsu apgehrbi: melnas, baltas, strihpainas un sarkanas jakas un kleites. Seeweeschu apgehrbi ir wiswairak no katuna, un katrai seeweetei, ween'alga, weza waj jauna, ir preekschauts preekschâ. Pastalu, ko pee mums Kursemê walkà, Poli nepasihst. Wihrischki tur walkà sahbakus un seewischki kurpes. Tad wehl seeweetehm, tiklab jaunahm, kà ari wezahm, ir krelles ap kaklu, 2, 3 waj ari wairak kahrtahm, ko winas pehz sawas modes walkà katru deenu. Ja kahds jauns pahris grib dotees laulibâ, tad kahsas wini nodser — „lustigas". Singes, jeb kahdas dseesmas, wini neprot; bet kad brauz mahjâ no basnizas, tad muzikanti sehsch ratôs ar wijoli, leelo basi un seetineem jeb bubineem, un spehlè un sit, un ziti wisi atkal kleedz un blauj, ka buhtu domajams, ka wini nu waj us debesihm usbrauks. Un kad nu tee pahrbrauz isrihkotâ kahsu namâ (wiswairak wini mehdz kahsas dsert krogôs, tamdehl ka wineem mahjâs ir mas ruhmes), tad wisi nemahs ar danzoschanu, no maseem behrneem lihds wezeem firmgalwjeem. Krogôs katrs wiswairak par sawu grasi eedser un uskosch. Nesinu skaidri pateikt, zik daudz jaunlaulatee jeb jaunais pahris preeksch tam dod; bet to gan labi sinu, ka wini tahdus ehdeenus un dsehreenus nesagahdà preeksch saweem weeseem, kà to mehdz dariht Kursemneeki. Man gadijahs reis runaht ar kahdu labu wihru, muischas wagari, un tas man stahstija, ka, kad winsch prezejees, tad nodsehruschi kreetnas kahsas, — proti 18 rubku tas esot isdewis preeksch kahsu isrihkoschanas! Protams gan, ka schim goda wihram tad nenodsehra wis slawenas un kreetnas kahsas. — Sihwà mihkotaju gan tè tik daudz ne-atronahs, kà Kursemê, — bet to teesu atkal seeweeschi winu scheit wairak mihko. Kad wihrs dser snabi, tad ari seewai to paschu glahsi peepilda, kura to tàpat kà wihrs isdser lihds beidsamai lahsitei, un ja kahdai jaunai skukei kahds puisis waj zits peedahwà snabi, tad, sinams, schi saprot godu, un laba zilweka dewigo roku negrib apsmahdeht, — wina par to sirsnigi pateizahs un istukscho wisu, peeluhkodama, lai glahsi atdotu tihru un galwâ buhtu wairak silkuma. — Schè Polòs ari war dabuht par welti redseht daudz zitu leetu, par ko Kursemê buhtu kahdas kapeikas ja-isdod, ja tahs gribetu redseht. Par peemehru wini sajuhdz 2 waj 4 ragu lopus pee arkla waj rateem un brauz, pahtagas klatschodami, un tikai ussauz: otsche, otsche, un atkal: ksebe, ksebe. Tàpat Kursemê tas buhtu par kaunu, braukt ar weenu sirgu, peejuhgtu pee tahdeem rateem ar dihseli; bet Poleem ta ir weza tehw'tehwu eerascha, jo wineem nemas tahdu ratu naw, proti ar ilksihm, bet wisi ir ar dihselehm, un tahs naw isnemamas. Sinams, rati wineem ir stipri, us dselschu asihm. Lai gan meschu naw daudz, tad tomehr to katrs gahdà, zik spehdams, lai buhtu stipri redeku bomji. Muischâs darba rateem redeku bomju resnums zaurmehrâ buhs lihds 7 waj 8 zellahm, un katrai redelei augschas bomim preekschgalâ ir sakne. Schihs saknes nestahw wis teescham us augschu, bet drusku us eekschpusi eegreestas. Tàpat ari ir masakeem rateem, bet no smalkakeem kokeem. Kurwju jeb kulbu ari wineem naw; to weetà ir no dehleem sasistas tahdas lubas, ko pee mums Kursemê mehdz leetaht pee mehslu weschanas un zitahm schahdahm waijadsibahm. — Wispahrigi war saziht, ka Poli, attihstibas sinâ, ir daudz aiz Kursemneekeem. Basnizu gan Polòs buhs wairak, un tahs ari ir ruhpigaki apkoptas, nekà Kursemê, — sinams, pehz Katolu tizibas un modes, — bet skolu teem ir gauscham mas, sewischki preeksch semas kahrtas behrneem. Pilsehtâs gan ir skolu deewsgan, dasch'daschadu, — bet tahdas skolas tikai tee war peesneegt, kam ir leelaka eespehja; tomehr kam masak pee rokas un kabatâ, tee newar us tureni sawus behrnus raidiht, tamdehl ka tahs dahrgi makksà, — un kur tad wehl par korteli nama tehweem jeb saimneekeem deewsgan dahrgi jamaksà! Paldeews Deewam un daudz sirsnigas pateizibas waram issaziht muhsu mihkahs dsimtenes, Kursemes, skolu waldibai un preekschneezibai par to, ka ta arweenu pehz tam tik stipri ruhpejusees, skolas eerihkodama, ka lai ne tikai tee ween, kam wairak kabatâ un pee rokas, bet ari tee, kam ir masaka eespehja, un pat ari nabagu un bahrinu behrni war sasneegt un teek raiditi skolâs, kur teem mahza pasiht to wisu augstako un stipro Deewu, kas ir radijis wisas leetas debesîs un semes wirsû, un kas par mums nabaga grehzineekeem wehl arweenu gahdà un mums peeschkir deenischku maisiti. Wihtola Atis.

Is Nowogeorgijewskas zeetokschna. Zaur ne-usmanigu leelgabalu lahdeschanu pee schauschanas mahzibas pehdejâs Maija deenâs leelgabalu bumba sprahgusi, nosisdama 3 saldatus us weetas un 3 gruhti eewainodama. Weens no nosistajeem bijis Latweetis, ziti wisi Kreewineeki.

Is Plozkas. „Peedsertees — ir welnam dot rokas naudu par sawas dwehseles pahrdoschanu winam", kahds wezs, firms mahzitajs reis sazija, un wina wahrdi naw wis tukschi, kà to redsesim, schihs rindinas lasot. 26. Maijâ Jezierska kga dselsleetawâ bijusi lones maksaschana, kur ikweens strahdneeks sanehmis sawu nopelnito naudas grasi. Tà ari kahdam formetajam nahzees dabuht 56 rubkus. Minetais wihrs ir prezejees, un wina saime sastahw, bes abeem pascheem, wehl no 5 maseem behrnineem. Kur nauda, tur draugi, — tà ari pee muhsu 56 rubku warona. „Cekrausim pa tscharkai", tizis ari us winu teikts, un no „tscharkahm" leeta turpinajusees lihds „pustopeem", un no „pustopeem" — draudsibâ ar seewischkeem, pahr kureem godigam zilwekam schehl saudeht wahrdus. Cesilusschâ galwâ formetajs ar sawu „isredseto" pahrnahk mahjâs . . . Tè nu notikusi — teescham schauschaliga leeta! Formetajs, peedsehrees, dsen seewu un behrnus no mahjahm ahrâ; seewa turahs preti, un strihds beidsahs ar breesmigu kauschanos. Pakerdams krehslu, wihrs sit seewai par galwu, un to eewaino tà, ka nabadsite pakriht un islaisch sawu garu . . . Wihrs tizis tuhlit apzeetinahts, un leeta ir nemta ismekleschanâ. Masee behrnini (3 meitenes un 2 puikas) nodoti nabagu patwerksmê. Schis notikums atkal gaischi peerahda, zik posta padara dserschana, un zik nelaimigs tahds zilweks, kas winai padewees! — 29. Maijâ sweijneeki atradusschi Wislâ jauna, nepasihstama zilweka lihki. Lihki tuwak apluhkojot un ismeklejot, naudas maks ar 16 rubleem atrasts bikksu kabatâ. Kà domà, tad nelaikis buhs zaur kaut kahdu nelaimes gadijumu sawu dsihwibu saudejis schinî dsestrajâ kapâ. Ahd. Ligathne.

Ihlaikôs, Leischu pilsehtinâ, kà pa laudihm dsird, esot 2 Leischu meitschas kopâ weenu puisi par bruhtganu turejuschas un, schi bruhtgana dehl, tà sanihduschahs, ka ne sen, us nascheem eedamas, weena otru tik gruhti eewainojuschahs, ka abas nomiruschas.

No Skodas. Nupat scheit notika breesmigs slepkawibas darbs. Kahds Leischu namneekelis, Strokschis wahrdâ, atraitnis, 60 gadu wezs, kas gadeem jau sawâ nameli weens pats dsihwoja, un ko laudis par naudneeku mehdsa tureht, atrasts nogalinahts. Pee ismekleschanas ir 4 zilweki (3 seewischki un 1 wihreetis) atrasti par wainigeem un eelikti zeetumâ. — Kahdas 12 werstes no Skodas pilsehtinas atstatu, Leischu sahdschai L. blakam, atrada ne sen kahdu Kursu puisi nogalinatu, kam wehl leels, ass kaujamais nasis bija rokâ. Nogalinato tuwak apskatot un ismeklejot, israhdijahs, ka tas bija tai apgabalâ bihstamais saglis un laupitajs St . . ., ko gan, kà domà, wina pascha amata brahlischi buhs nonahwejuschi. Leeta stahw teesas ismekleschanâ. S.

Widseme.

No Rihgas. Rihgâ esot isgahjuscho gadu 7 Schihdi likuschees kristitees, proti 4 jauni wihreeschi un 3 meitas.

Is Ikschkiles. 25. Maijâ kahds scheijenes eedsihwotajs, mekledams jumta wizinas, bija usgahjis pee tà sauktajahm „Krikfilda baterijahm" nosista wihreescha lihki. Tuhlit tapa Rihgas brugu-teesai tas darihts sinams, kura tad lihds ar aprinka-ahrstu 26. Maijâ weetu apmekleja. Pehz ispehtischanas israhdijahs, ka nosistais bija Schihds. Nonahwejums ir isdarihts ar kahdu ne-asu eerozi; galwâ bija trihs bruhzes. Tur bija ari eeraduschees wairak Schihdu, kuri nelaimigo pasina par kahdu paunas Schihdinu Hirschu. Jau agraki tapa runahts, ka schim Schihdam esot wairak 100 rubku klaht; winsch bija loti kahrs us alwas, swina, misina u. t. t. pirkschanu. Kà domajams, tad to kahds tur aiswihlis, teikdams, ka tam tur tahda manta atrodahs, un tad to buhs nogalinajis; jo zelsch tur nemas ne-eet, nedz ari tur kahdam kahda waijadsiba staigaht. Lihkis tapa atdots Schihdeem, un tee to tuhlit apglabaja Lihwes pagasta Schihdu kapôs. Wairak personu tapa isklauschinatas, un pat pee weenas mahju kratischana isdarita, — bet nekas netika panahkts. Domas greeschahs us kahdu scheijeres eemihtneeku (bodneeku) G., no kura wehro, ka tas scho negehligo darbu pastrahdajis. Rahjums.

No Kemeres weselibas awoscheem raksta 26. Maijâ, ka lihds tai deenai bijuschi tur jau kahdi 344 bahdes weesi sabraukuschi.

No Dselsawas. Preeksch pahris gadeem Dselsaweeschôs eeradahs kahds pahrnowadneeks un no-ihreja no kahda Dselsaweeschu gruntneeka butku lihds ar turklaht peederoscho semi. Bet drihs israhdijahs butkeneeka ihstais noluhks: wina butka pahrwehrtahs par — pretschu pahrdotawu. Tas tik bija ihsti, pahr ko Dselsaweeschi wareja preezatees; jo kur wairak weikalneeku weens par otru sazenschahs, tur laudihm eet labi. Cesahkumâ, kad, kà laudis teiza, winsch bes tà sauktahs „andelscheines" tirgojees, wina bodê atradahs tik kahda muza petrolejas. Labi, kad jele tik: tuwumneekeem naw ja-eet us werstes 3 lihds 4 tahlo M. kga bodi pehz petrolejas. Bet tagad, tur eegahjis, atradisi gandrihs wisas tahs paschas prezes, kas muhsu leelajâ bodê pirkamas, t. i. nosaukumi gan tee paschi, un zenas ari tahs paschas, — warbuht ari drusku augstakas, — bet labums? — Nu, no labuma naw ko runaht! Peemehra dehl, nemsim muhsu jaunâ sihkpretschu tirgotaja tabaku: maksà 10 kap., — tà stahw rakstihts us 1/4 dakas mahrz., kaut gan teek pahrdota par 12 kap. Bet kahda gan ir schi tabaka? Ne wis sagreesta, bet ar zirwi sakapata, un wehl klaht peejaukti wezi zigaru gali, pakulas, spalwas u. t. t. Tad wehl pee muhsu jaunà tirgotaja war pirkt schaujamo pulweri. Nesinu, waj tas ir atlauts, — bet domaju gan, ka nè. — Tà tad nu Dselsaweescheem — waj pawisam ja-atraujahs no schi weikalneeka, waj janem flikta preze par dahrgu zenu. —D.—

No Keguma. Kegums ir weena no wisleelakahm Daugawas upehm. Schi upe, kad Daugawà ir mass uhdens, preeksch plostu laidejeem ir loti bihstama. Masâ uhdenî schai upei ir weens weenigs zelsch, pa kuru war plostot. Ja laideji scho zelu labi ne-uspasê, tad plosti teek usrauti us upes sehkleem. Scho pawasar' pa Daugawu tika daudz plostots. Pehz Leeldeenas-swehtkeem, uhdenim stipri nokrihtot, sahka us Keguma upes katru deenu daudz plostu usmestees. Pehdigi Maija mehnescha sahkumâ sahka upes zelsch aisdambetees, kuram bija wairak plostu aisgreesuschees schkehrsam preekschâ, tà ka no augschas nahkdamee plosti neweens newareja wairs tikt garam, un teem bija ja-

(Skatees peelikumâ.)

kraujahs zits zitam wirsû. Kamehr uf augschu tika sina padota, ka Kegumâ zelsch ir zeeti, tikmehr jau bija daudſ plostu sakrahwuschees zits uſ zita. Weetahm tee bija sakrahwuschees lihdſ 8 pehdu augstumâ. Tik leelisku plosta usmeschanos neweens no Keguma apdsihwotajeem ne-atminahs peedsihwojis. Preeksch plostu nonemschanas bija sanahkuschi daudſ lauschu. Wispirms waijadsejis tos plostus nonemt, kas aisdambeja zelu. Pee tam laudihm bijusi loti laba pelna, un schis labais laiks pastahweja kahdas trihs nedelas. Daschi pahr scho labo pelnu ir loti preezigi, — bet kà gan ap sirdi wareja buht plostu laidejeem, no kuru skahdes ziteem tahda laba pelna nahza? Daudseem no scheem bija beſ kapeikas jadodahs mahjâs, dahwanas ubagojot, wairak simts werstu tahlsch zelsch. Skahdi, kas scho pawasar' uſ Keguma upes notikuſi, rehkina pee wairak nekà 10 tuhkst. rubleem. A. D.

Kurseme.

Schi gada seedonis naw wis peeskaitams pee wisjaukakeem dabas meitas puku tehrpas rotajumeem, un proti zaur nemihligo un grosigo gaisu, kahds scho pawasar' pastahwigi nonehmees buht. Jauki gan ir, usskatot wisus kokus sawâ koschakâ stahwoklî. Zik balti gan kirschi un bumbeeres nerotajahs sawâ seedoni! Zik krahschni ahbeles sawus balti rosà seedus ne-islaisch, zilwekus preezinadamas uſ gahrdeem ahbolu augleem! Zik daili wisi lapu koki negresno ar sawahm salajahm lapahm wisus dahrsus un wisu apkahrtni! Tomehr schi gada seedonis newar pilnigi ar zitu, pagahjuscho gadu brahleem lihdsinatees, tamdehl ka tam truhkst ta peemihligà, patihkamà gaisa, kas mihligo seedu smarschu pilnigi isdwesch, kà tas bija ziteem gadeem. Aukstais seemelis tagad daudſ deenu usbruhk seedonim un to loti aiskawè pilnigâ attihstibâ, tà ka tas pat ari naw tik kupls, kà tas mehdſ buht siltakâs pawasarâs. Seemelis un atkal seemelis, un tas ir loti skahdigs pee wisas sakumu pilnigahs attihstibas, un pat maità wehsakâs naktis daschu koschu seedinu. Tas pats ari padarija, ka seedonis tagad tik loti nosebojees, zaur ko ari augłu rascha sebaki eenahksees. Wezaki laudis ne-atzerahs, tik wehla seedona, kà tagad, paschâ Jahnu laikâ, redsejuschi. 1867. gadâ bija gan wehla pawasara, un seedonis ari wehls, bet ne wis tik wehls, kà tagad; lihdſ Junijam toreiſ koki beidsa seedeht, — bet tagad — tik-ko sahka. 1872. gadâ turpreti Junija sahkumâ jau rudſi bija noseedejuschi, — bet tagad — tik-ko wahrpas teem plaukſt, un rudsu seedonis gan buhs pa wezajeem Jahneem, kad toreiſ bija jau statini kalnajôs redsami. Sebà pawasara, kà rahdahs, gan atwedihs knapu pahrtikas gadu; jo no aukstuma nekas negrib lahga attihstitees augschanâ. Par peem. ahbolinsch arweenu tik ap Jahnu laiku seedè, un ja pawasara ir audseliga, tad tas pilnigi attihstahs sawâ augumâ, bet ja pawasara ir wehla, tad ahbolinsch paleek ihsaks, un schogad tas buhs gluschi mass. Tàpat tas ir ar ausahm. Wezaki laudis mehdſ teikt, ka arweenu ap wezajeem Jahneem ausahm plaukstot skaras, kas ari ir pilniga taisniba; bet ja nu schogad ausahm 24. Junijâ waijaga buht skarahm, kur tahs tagad tik-ko kà usdihguschas, — zik garas tad tahs gan buhs pa wezajeem Jahneem?! — Tà nu redsams, ka schi gada wehlais seedonis mums pasludina ihsu plahwumu un sebu augłu sanemschanu. Bet ja dabas Waldineeks mums ari peeschkir tik pat garu un siltu rudeni, kà tagad aukſto pawasaru, tad, protams, pahr wehlo seedoni naw wis ko suhdsetees, bet waram nahkamibâ ar preezigu garu luhkotees, jo sinam, ka seedonis, lai ari wehls, tomehr beſ augleem nepaliks. —.—

Aiseeschana uſ Ameriku, kà redsams, Latweeschu starpâ arweenu wehl teek turpinata. Tà isgahjuscho nedel', zik scho rindinu rakstitajam tizis sinams, lihdſ 10 personu atstahjuschas Kursemes galwas pilsehtu Jelgawu. Daschas no schihm bijuschas apgahdajuschahs pases uſ pahri gadeem, daschas tikai uſ trim mehnescheem. To starpâ ari bija kahds labi padsihwojis wihrs, kursch atstahja sawu familiju, aiszełodams, laimi mekleht jaunajâ pasaulê. Pehdejais wairak neprata, kà tikai Latweeschu walodu. Itin drihsâ laikâ rihkojahs jau atkal aiseet daschi laudis, kuru starpâ ari atrodahs kahda jauna seewina, kuras laulatais draugs jau Merza mehnesî atstahja scheijeni, un nu, ar turenes buhschanahm daudſ-maſ eepasinees, ari sawu dsihwes beedreni sauzot turp. Tàpat ari kahds dehls, kursch ne sen aisgahja uſ jauno pasauli, tagad saweem wezakeem, kas wehl deewsgan spirgti, pahrlaidis 100 dolaru preeksch aiszełoschanas pee ta, kur tas jau ari teem weetu esot apgahdajis. Tehws pelnischot pastahwigi 50 rublu un mahte 30 rublu par mehnesi. Beſ tam ari wehl ziti no aisgahjejeem ir wairak wehstulu un telegramu iſ Amerikas pahrlaiduschi, un sinas pahr labklahschanos skan deewsgan jauki, — bet deewsfin waj ari wiseem tik labi klahjahs, kà raksta?! —ns.

Dobeles aprinka-teesâ tika semneeku peesehdetajs no jauna uſ trim gadeem eewehlehts schi mehnescha pirmajâ deenâ. Schoreiſ uſ scho amatu leelako balsu wairakumu dabujis Bruhma kgs, Maſ-Meschamuischas pagasta wezakais, kursch jau daudseem ir pasihstams zaur to, ka tas sehsch jau ilgakus gadus schè Jelgawâ pee rekruschu nodoschanas komisijas. W.

Iſ Leel-Salwes mums peesuhta schahdu rakstu, pahr kura saturu nekahdas atbildibas ne-usnemamees: Nakti uſ 26. Maiju ir schi pagasta Antuschu mahju ihpaschneeks tà sauktâ Weesites silâ noschauts. Nelaimigais lihdſ ar sawu brahli ir no Jaunjelgawas braukuschi. Wina brahlis tam blakus gulejis, un schis — kutscheerejis. Guloschais, no schahweena trauzehts, ustruhzees, bet neneeka neredsejis. No schahweena galwâ trahpitais ir pehz maſ sekundehm nomiris. Breesmu darba pastrahdatajs wehl naw sinams. — Seemas sehja ir loti labi pahrseemojuſi, un kà redsams, tad buhs bagata plauja. — Augłu koki rahda pee mums koschu smaidu, un zeram, ka tee mums dos bagatus augłus. — Laiks ir grosigs. Aukſti wehji daschu reiſ eestahjahs, — bet tee wehl naw neko daudſ skahdes darijuschi. J. S. j—r.

Tukuma pilsehtas walde leek tagad sawu, jau preeksch dascheem gadeem eetaisitu dahrsu kreetni uskopt. Gar leelzeła malu taisa jaunu schogu, kahjneeku zelinus pa dahrsu tihri un apber ar granti, kà ari puku dobites sagatawo, kuras laikam apstahdihs ar pukehm.

Pehtertales Schkiltu saimneekam pa to laiku pee Sahtu kroga sirgs nosagts, kamehr pats eegahjis eekschâ, buteli alus isdsert. Saglis aisjahjis sirgu uſ Kuldigas pusi. Gan dsinuschees uſ karstahm pehdahm tuhlit pakal, bet — kas pagalam, tas pagalam. — Tàpat ari Brusiles pagastâ, pee Tukuma, kahdam saimneekam 2 sirgi issagti no stalla un lihdſ ar rateem un wisu aisjuhgumu aisbraukti projam.

Semites basnizas krogâ it ihsâ laikâ jau otrs sirgs no stedeles issagts. Pehrn seem' issaga Semites Gigaru saimneekam sirgu ar wisahm kamanahm. 27. Aprilî, ap pulksten 2eem no rihta, Kabiles Tschuitu saimneekam atkal sirgs issagts no stedeles. Saimneeks pats ar puisi un wehl dascheem ziteem zeła wihreem gulejuschi stedelê ratôs. Pehz pusnakts saimneeks uszehlees un eedewis saweem sirgeem ehst. Kad pulksten 2ôs atmodees, tad sirgs jau bijis projam. Sagli ar nosagto sirgu maniti, uſ Dobeles pusi aisbrauzam. Tai deenâ bija Dobelê leels sirgu tirgus. Gan dsinuschees pakal, bet rokâ naw tos dabujuschi.

No Remtes. Pehrn ruden' bija sagli Remtes Luknu meschasargam kalpu klehtis uslaususchi, tur daschadu mantu issaguschi un ari riju nodedsinajuschi. (Skat. „Latw. Awischu" № 52. 1887. g.). Tagad, kà mums raksta, teesas, ismeklejot, peenahza 4 par wainigeem. Kursemes oberhofteesa pasludinaja 18. Aprilî scheem sagleem un dedsinatajeem schahdu spreedumu: Pee Semites pagasta peerakstitais Kahrlis Stahls un pee Santes pagasta peerakstitais Mikelis Emsis saudè wisas teesibas un top nosuhtiti uſ Sibirijas tuwakeem apgabaleem; Snapju pagasta Grebju saimneeks Ansis Lozinsch saudè wisas teesibas, top peelikts uſ 6 gadeem pee grûhteem spaidu darbeem, un pehz tam winam japaleek wisu muhschu Sibirijâ; pee Remtes pagasta peerakstitais Krischus Ahbols saudè wisas teesibas un top nodots uſ 3½ gadeem arestantu rotâ. — Paldeews Deewam un sirsniga pateiziba ari augstahm teesahm, ka no tahdeem negehleem esam tapuschi walâ. Tee bija wisam apgabalam par postu.

No Kandawas mums raksta: Sinagoga jeb Schihdu basniza tika uslausta 7. Aprila naktî. No turenes issagti 4 wislabakee un dahrgakee deki, ar ko Schihdi pa deewakalposchanas laiku mehdſ apsegtees. Uslausta ari lahdite, kur mihlestibas dahwanas samestas preeksch daschadahm waijadsibahm. Zik lahditê bijis naudas, naw sinams. Schinis laikôs, kur sagli tik pahrleeku droschi un beskaunigi, newaijadsetu nemaſ basnizâs tureht it nekahdus dahrgus basnizas traukus, nei ari naudu. Preeksch maſ gadeem atpakal bija sagli it ihsâ laikâ eelaususchees wairak nekà 10 Kursemes basnizâs un tahs aplaupijuschi. — 19. Maijâ pehz pusdeenas bija Kandawneekeem deewsgan leelas bailes. Schihda Zembacha Blumberga nama otrâ tahschâ bijis pahri reisas tik warens sprahdseens, tà ka logu ruhtis lihdſ ar rahmjeem istreektas. Tuhlit pehz tam schahwuschees kupli duhmi pa logeem ahrâ. Bet drihſ saskrehjuschi uguns-dsehseji ar sprizehm un ziteem dsehschanas rihkeeem, tà ka uguni uſ ahtru roku nodsehsuschi. Tuwaki apluhkojot, esot atraduschi uſ behninga, jumta ruhmê, ar petroleju aplaistitas pakulas, skaidas, wezus lupatus un ari maisu ar salmeem. Wiss tas norahda, ka nams gribehts nodedsinaht tihschâ prahtâ. Kas tas wainigais, to wehl nesina. Ihreneeki, kas augsch-istabâs dsihwojuschi, top teikti par godigeem zilwekeem. Tee ari tur naw turpmak palikuschees, bet aisgahjuschi zitur dsihwot.

No Kandawas pušes, 27. Maijâ. Lai gan dseesmineeki Maija mehnesi apdseedajuschi un zildinajuschi, tad tomehr schogad winam tas gods nenahkahs. Jau esam Maija mehnescha beigâs, bet kà aukſts, tà aukſts. Gowju gani staigâ satinuschees ar beesahm apsegahm, araji ar paltrakeem waj kaschokeem. Lai puhsch, kahds wehjsch puhsdams, siltu laiku winsch mums naw atnesis, — bet muhsu sehjas, it ihpaschi leijas weetâs un kur kahrotaja seme, ispuhtis it schkidras. Zaur aukſto laiku un stiprahm nakts-salnahm wiss nosebojees un palizis tahlu pakal. Sahlite masa, un lopini, ganôs eedami, gan maſ ko dabon, — jadod pusdeenâs un wakarôs wehl no rokas. Dahrsôs koki nu tik taisahs seedeht; rahdahs, ka buhs maſ dahrsa augłu. Aukstais laiks un nakts-salnas nekauj sahlitei steeptees uſ augschu; laikam buhs schogad maſ seena un ahbolina. Newaresim to ari tik drihſ plaut, kà ziteem gadeem; buhs jakauj tai pa-augtees. — —

Saldus meesta preekschneeks Hellmana kgs par uszihtigu amata kopschanu Wisaugstaki apdahwinahts ar sudraba medali, kas pee Annas bantes ir nesajams.

No Gramsdas apkahrtnes, 1. Junijâ. Diwas nedelas wehlaku nekà ziteem gadeem schogad rudſi plauka un wahrpâs lihgojahs. Saufahs un salnainahs pawasaras dehl ir rudsu steebri ihsaki nekà pehrn, un wahrpas naw garas un kuplas grants un smilkts semês. — Nakti uſ 26. Maiju bija pee mums beidsamà no leelakahm salnahm, tà ka wehl preeksch saules lehkschanas leijâs balta sarma apklahja semi, un kartuseli, kas jau bija usnahkuschi wirs semes, nosala un tapa melni. Pateiziba Deewam, ka augłu koki dahrsôs, kas tad bija pilnâ seedeschanâ, netapa no leelahs salnas maitati. Ahbolinsch stiprâs semês ir wehl tagad labs un sanemahs augt; bet sahle, ihpaschi purwotâs plawâs, ir tagad wehl knapi pa-augusi, un ja allasch leetus nelihs, tad jau buhs seena schogad paknapi. A.

No Ruzawas. ((Esuhtihts). „Latw. Awischu" 20. nummurâ lasiju, ka Tadaiku pagasta weetneeku sapulze sawam wezajam skolotajam weetu usteikusi. Gandrihſ tam lihdsigs atgadijums ari Ruzawâ notizis; jo Ruzawas pagasta weetneeki pagahjuscho ruden' sawam wezajam Geistautu skolotajam Bruscham, kursch nu jau 34 gadus pagasta behrnus pascha buhwetâs telpâs skolojis, wina loni no 100 uſ 50 rubleem pamasinaja. Kad wezais Bruscha pagasta weetneekeem prasija, kamdehl wina loniti uſ 50 rubleem pamasinajuschi, tad leelakà daka weetneeku atteiza tikai to, ka bijusi pa daudſ leela lone! Kahdi pahris weetneeku, kuri wezà Bruscha darbu skolas istabâ tuwaki pasihſt, wezo skolotaju gan noschehloja; bet scheem waijadseja zeest klusu. Tà tad wezajam Bruscham atleek preeksch pahrtikas 50 rublu naudas un pee skolas nama dahrsa, kuru winsch jaunâs deenâs pats ar sawa sirdsina spehku no tukſnescha par druwu ir pahrwehrtis. Wai, Ruzawneeki, ko juhs sawam wezajam skolotajam dareet! Ruzawneeks.

Wehl no Ruzawas. Ne tahlu no sweijneeku zeema, ko par „Pahpi" nosauz, juhrmalâ, scho wasar' taisischot no koka uſ akmenu pamateem itin augstu „uguns-bahku", kas Kronim maksaschot 8093 rubkus. S.

Jelgawas notikumi.

Deewakalposchanas Annas basnizâ no 8. lihdſ 15. Junijam. Pirmajâ Wasaras-swehtku deenâ, 12. Junijâ: 1) Lauku draudsê: deewakalposchana pulkst. 9ôs no rihta; spred. mahz. Conradi. 2) Pilsehtas Latweeschu draudsê: deewgaldneeki puszeł 7ôs no rihta; mahz. Grafs. Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. mahz. Grafs. — Otrajâ Wasaras-swehtku deenâ, 13. Junijâ: 1) Lauku draudsê: deewakalposchana pulkst. 9ôs no rihta; spred. mahz. Conradi. 2) Pilsehtas Latweeschu draudsê: deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. mahz. Grafs. Pehz deewakalposchanas behrnu mahziba. — Lauku draudsê uſsaukti: Jahnis Bajar ar Lihbu Urbanowitz; Jahnis Sakenfeldt ar Liseti Wolmanu. Lauku draudsê mirušchi: Indrik Balod; Kristap Schmerling, 2½ g. w.; Kristap Wahzeet, 5 g. w.; Minna Trihne Peterson, 1¼ g. w.; Jahnis Jehkabson, Wilzinu saimn. tehws, 75 g. w. — Pilsehtas draudsê uſsaukti: Ernst Rose ar Sofiju Janson; Janis Kleinberg, dischleris, ar Lihsi Forst. Pilsehtas draudsê mirušchi: Greeta Zelms, 6½ g. w.; Marie Pauline Adam, 5 g. w.; Ans Grobin, 75 g. w.

Jahnu preeki jau sahk pa dałai parahditees. Wispirmais ir Baiera kgs, kas uſ leelà tirgus platscha atwehris prahwu musejas buhdu, kurâ israhda zilweka leelumâ un isskatâ taisitus tehlus, ar slawenu wihru nosaukumeem. Beſ tam wehl ari daschadi putnu un kustonu nobildejumi tur redsami. Maksa ir lehta; laisch eekschâ ir par 10 kapeikahm. Beſ tam ari Salamonska zirkus Schirkenhôfera dahrsâ isgahjuscho swehtdeen eesahka sawas israhdes. 21., 22. un 23. Maijâ Salamonska kgs ar sawu personalu israhdes Schirkenhôfera teatera namâ. Israhdes bija deewsgan palabi apmekletas. Tagad schai teatera namâ Rihgas Wahzu teatera personals israhdes, kuras teek jo naigi apmekletas. Isstahdes buhwe nu jau galigi nobeidsahs. Zetortdeen, deenu preeksch isstahdes atklahschanas, realskolas skoleni apmekleschot isstahdi; tas notikschot tamdehl, ka daschi no skoleneem aisbrauks tahlu uſ laukeem pee saweem wezakeem, tur skolas brihwdeenas pawadiht. — Dehl tam, ka Wasaras-swehtki schogad ar Jahnu tirgu sakriht kopâ, un ihpaschi tamdehl, ka isstahde buhs tais paschâs deenâs, jau tagad daschi sahk eerastees Jelgawâ uſ isstahdes laiku. Isstahdes laiks schoreiſ ari no dabas buhs jauki rotahts, tamdehl ka aukstà pawasara uskaweja seedoni, kursch nule kà jauki puschko pilsehtas dahrsus un alejas. Tikai scheijenes dahrsneekeem isstahdes laiks neleekahs buhs pa prahtam, tamdehl ka teem zaur aukſto gaisu naw nekahdu jaunu augłu eenahzees, ar ko Jahnu weesus pazeenaht. — Kà dsirdams, tad Latweeschu beedribas dahrsâ buhschot pa isstahdes laiku ik deenas spehleht musika. Tas pats ari dsirdams no pils dahrsa. Tà nu, protams, Jelgawa atkal no jautrajeem Jahnu weeseem dimdin nodimdehs. Wehlu isstahdes apmekletajeem un jautrajeem Jahnu weeseem daudſ laimigu deenu un preezigu stundinu schè Jelgawâ peedsihwot un patihkami pawadiht! W.

Pa Jelgawas isstahdes laiku uſ Moscheiku-Jelgawas-Rihgas dselsszełа brauks beſ lihdsschinigeem, kahrtigeem brauzeeneem wehl schahdi ekstrà-brauzeeni: Isbrauks no Auzes weens brauzeens pulksten 7,55 min. rihtâ un otrs brauzeens pulksten 2,35 min. pehz pusdeenas; pirmais brauzeens nonahks Jelgawâ pulksten 9,53 min. rihtâ un Rihgâ pulksten 11,35 min. preeksch pusdeenas, un otrais brauzeens nonahks Jelgawâ pulksten 4,38 min. pehz pusdeenas un Rihgâ pulksten 9,35 min. wakarâ. Beſ scheem diweem ekstrà-brauzeeneem no Jelgawas uſ Rihgu ees wehl diwi schahdi ekstrà-brauzeeni: Isbrauks no Jelgawas weens brauzeens pulksten 1,45 min. pehz pusdeenas un otrs pulksten 12,3 min. naktî; pirmais brauzeens nonahks Rihgâ pulksten 3 pehz pusdeenas un otrais pulksten 1,17 min. naktî. No Rihgas isbrauks katru deenu schahdi ekstrà-brauzeeni, — diwi ees lihdſ Jelgawai un weens lihdſ Auzei: No Rihgas isbrauks pulksten 8,05 min. rihtâ un pulksten 11,50 min. preeksch pusdeenas (Jelgawas Ahrrihgâ), un nonahks Jelgawâ: pirmais pulksten 9,19 min. rihtâ un otrais pulksten 1 pehz pusdeenas; tad no Rihgas isbrauks pulksten 10 wakarâ, nonahks Jelgawâ pulksten 11,10 min., un no turenes isbrauks pulksten 11,33 min. naktî un nonahks Auzê pulksten 1,20 min. naktî. — Wiſ minetee ekstrà-brauzeeni ees tai laikâ no 10. lihdſ 20. Junijam. Par paseminatu zenu tiks isdotas retur-biletes uſ Jelgawu. Retur-biletes tikai tai deenai derigas. „M. W."

Wisjaunakahs sinas.

Berlinê, 18. (6.) Junijâ. Schoriht keisars Fridrikis tika Potsdamâ apglabahts. Tamdehl ka behres tik ahtri tika isrihkotas, no zitu walstju pušes tikai bija eeraduschees Wahzijas maswalstju waldineeki waj winu weetneeki, un no ahrsemehm — Kreewijas leelfirsts Wladimirs, Anglijas trona mantineeks un Austrijas keisara brahlis. Wisu isdarija deewsgan ihsi un beſ jebkahdahm leelifki lepnahm rihkoschanahm. Tà nelaikis to bija wehlejees.

Pehterburgâ, 5. Junijâ. „Waldibas Wehstnesis" sino, ka Kreewu Keisars pawehlejis, nelaika Wahzu keisaram Fridrikim par godu pilsgalmam tschetras nedelas aplikt truhwi. — „Journal de St. Petersbourg" saka, ka ne-esot ko schaubitees, ka jaunais Wahzu keisars Wilhelms II. sawu politiku wadischot tanî paschâ meera garâ, ka wina tehwa-tehws Wilhelms I. un wina tehws Fridrikis. Labà satikſme starp Wahziju un Kreewiju tikai warot wehl wairak nostiprinatees.

Parisê, 18. (6.) Junijâ. Franzijas ministeru presidents kahdâ runâ issazijahs, ka wisi ministeri wehlotees meeru ustureht.

Schtokholmâ, 15. (3.) Junijâ. Norwegijas ministeris, kas pa labban bija atkahpees no amata, schodeen nonahwejahs, ar rewolweri eeschaudams sew mutê. Winsch jau kahdas nedelas bija prahtâ sajuzis.

Wihnê, 17. (5.) Junijâ. Iſ Konstantinopeles teek sinots, ka starp diweem Turku regimenteem iszeblees strihdinsch ar asins isleeschanu.

Berlinê, 17. (5.) Junijâ. Jaunais keisars Wilhelms sawam zeetsemes- un uhdens karaspehkam islaidis proklamaziju, kurâ, starp zitu, saka: „Tà tad arweenu zeeti stahwesim kopâ, waj nu Deews mums peeschkirs meeru, waj wehtru ... Es sinu, ka ikweens no jums ir gataws, ar preeku aisstahweht Wahzijas karoga godu un sawas sirds asinis isleet preeksch wina. Deewa swehtiba buhs ar mums!"

Wehstules un atbildes.

1. **Zeen. Redakzija!** Lasiju 22. nummurâ pahr kahdu „isbehgušchu saldatu", kas sirgu nosadsis. Tahds nu ir atbrauzis pehz minetà laika stipru, baltu sirgu ar lauzeneeku eejuhgu Leifchôs, Klihkalu meestâ, kur gribejis tos pahrdot loti lehti, un par to ir sanemts zeeti un nowests uſ Окмянской волость, no kurenes tad likumigu zeku ees tahlak, bet sirgs gan paliks pee asefora, kur jau ir nowests eeksch Папильянъ. Schihs minetahs weetas atrodahs Ковенской губ., Шавльской уѣзда. Tamdehl luhdſu, kad sirgs wehl naw atrasts, pasinot, lai eet drihſ to sawahkt; jo pehz waloda to nepasihs: sirgs dabuhs Leischu isskatu, t. i. taps wahjsch un lihks. Es tuhlit rakstiju sawam draugam uſ Jelgawu, bet nekahdas atbildes ne-esmu no ta dabujis; tamdehl tad sinoju labak otr'reiſ, jo zilweks preezasees, sawu balto atradis.

Wadakstes pagasta wezakais C. Sembergis, Tukuma aprinkî.

2. **M. K—nesis:** } Dabujahm pehz redakzijas slehgschanas. Nahkoschâ nummurâ.
3. **A. D., L—rdê:** }
4. **Zentisolija:** Usnemsim.
5. **J. A—p—r.:** Ruhmes truhkuma dehl bija ja-atstahj preeksch nahkoschâ nummura.

Kreewu papihra naudas kurſs.

18. (6.) Junijâ.

100	rublu	selta	naudâ	330	Wahzu	mahrkas	jeb	110	Pruhschu dahlderi.
100	„	papihra	„	180	„	„	„	60	„ „

„Latw. Awischu" redaktors: **Th. Neander.**

Дозволено цензурою. Рига, 6-го Іюня 1888. г.

S l u d i n a j u m i.

Israkstš

iſ Jelgawas wirspilsteesas akthm Salahsmuischas krahschanas- un aiſleeneſchanas kases ſubhastazijas-impetrazijas leetâ pret **Bukaischu Zehmaischu** mahjahm.

Notizis 26. Maijâ 1888. g.,

Uſ

Keisara Majestetes,

wiſas Kreewijas Patwaldineeka
ꝛc. ꝛc. ꝛc.
pawehli
Jelgawas wirspilsteeſa iſſludina ſchahdu

ſubhastazijas nolehmumu:

Lai apmeerinatu ſuhdſoſcho kaſi ar winas praſiſumeem, kas nodibinati zaur 26. Augustâ 1886. g. koroboreto obligaziju, un peh. ſchihs obligazijas noſaziſumeem, teek Bukaiſchu Zehmaiſchu mahjas lihdſ ar nekuſtameem peederumeem zaur ſcho uſ ſeſchu (6) nedelu laiku ſubhaſtetas un tiks pehz ſchi termina noteezeſchanas 27. Julijâ 1888. g. uſ pcen ſto un ſcheit pehz parikſchanas paſtarpam eeſkatamo nolihgumu pamata ſcheit pahrdotas wairakſolſchanâ. Suhdſoſchee preekſchhipotekareeſchi, iſnemot Kurſemes kreditbeedribu, teek tamlihdſâs uſaizinati, ſawas praſibas ſmalki uſſoot, bet wiſi ziti kihlu parahdu deweji aiſrahditi, ſawas kihlu-praſibas, lai tahs neſaudetu ſawu likumigo ſpehku, kâ peenahkahs aiſſaigaht.

Pehz teeſas un pateeſibas.

(S. W.) (Teeſas paraksts).

[94] Par apleezibu:

Inſtanzſekreteeris: **C. Melville.**

Uſ

Keisara Majestetes,

wiſas Kreewijas Patwaldineeka
ꝛc. ꝛc. ꝛc.
pawehli
iſſludina Tukuma aprinka-teeſa:

Pehz tam, kad wiſa kuſtama manta no konkurſê kritušchâ ihpaſchneeka no Tukuma aprinkî un Tukuma draudſê atrodoſchahm Krona Tumes Maſwegu mahjahm, Anſa Aumata, nepeeteek, ſamakſaht wina parahdus, un pehz tam, kad nu ari zeen. Baltijas domenu pahrwalde ir atwehlejuſi, pahrdot ari wina grunts-ihpaſchumu, t. i. Maſwegu mahjas, lai waretu parahdu dewejus apmeerinaht un teem ſamakſaht, tad top no Tukuma aprinka-teeſas wiſpahrigi darihts ſinams, ka **26. Augustâ 1888. g.** Tukuma aprinka-teeſâ taps klaiſi un wairakſolſchanâ pahrdotas Krona Tumes Maſwegu mahjas pehz teem noſaziſumeem, kurus ir konkurſes-kurators eeſneedſis aprinka-teeſai, un kuri ir eeſkatami katrâ teeſas deenâ ſcheiſenes kanzelejâ.

Tukuma aprinka-teeſâ, 25. Maijâ 1888.

(№ 2196.) Aſeſors: Firks. [184]

(S. W.) Sekreteeris: Drachenfels.

Matkules pagaſta teeſa, Talſu aprinkî, zaur ſcho iſſludina, ka pee Matkules pagaſta peederoſchais atſtaukas ſaldats

Janis Kiesenbachs

peenem meeſiga behrna weetâ (adopteerê) ſawas laulatahs ſeewas Dahrtas ahrlaulibâ dſimuſcho meitu Juhli, apprez. Airis, — un uſaizina wiſus tos, kam ſchini adoptazijas leetâ kaut kahdas likumigas pretrunas buhtu, ſchahdas **8. Julijâ 1888. g.**, kâ weenigâ iſſlehgſchanas terminâ, pee ſchihs teeſas peenest un aiſſtahweht, ſem tahdas peekodinaſchanas, ka pehz ſchi termina it nekahdas pretrunas wairs netaps peenemtas, bet uſ muhſchigeem laikeem atraiditas un augſchminetâ adopzijas leeta no teeſas puſes apſtiprinata.

Tojatâs, 13. Maijâ 1888. [391]

(№ 106.) Preekſchſ.: M. Buſſenberg. †††

(S. W.) Teeſas ſkrihw.: Günther.

Krona Penkules pagaſta teeſa, Dobeles aprinkî, ar ſcho dara ſinamu, ka Zimeres

ſaldatu ſemes

№ 2 lihdſſchinigâ bruhketaja **Anlihſe Schneider,** dſimuſi Eltermann, ir miruſi, un winas brahla dehls, Sanders Eltermanis, Zimeres ſaldatu ſemes № 3 bruhketais luhdſa ſcho pag. teeſu, lai winu apſtiprinatu par ſaldatu ſemes № 2 bruhketaju.

Eewehrojot ſchahdu Sandera Eltermana peenešumu, Penkules pag. teeſa uſaizina it wiſus, kuri zeretu tuwakas mantoſchanas teeſibas uſ min. Zimeres ſaldatu ſemes № 2 eeguhſchanu, nekâ min. Sanders Eltermanis, eeraſtees pee ſchihs teeſas, kâ weenigâ iſſlehgſchanas terminâ, 3. Septemberî ſch. g., ar peedraudi, ka pehz ſchi termina neweens wairs netaps uſklauſihts, bet Sanders Eltermanis taps, dehl apſtiprinaſchanas par Zimeres ſaldatu ſemes № 2 bruhketaju, Baltijas zeen. domenu pahrwaldei ſtahdihts preekſchâ.

Penkules Jaunſemjôs, 28. Maijâ 1888.

(№ 84.) Preekſchſ.: J. Bergmanis.

[390] Skrihw.: J. Bittners.

No **Kr. Zeraukſtes** pagaſta teeſas teek zaur ſcho wiſi, kureem kahda likumiga pretruna buhtu pahr to, ka ſcheiſenes Schmulu mahju ſaimneeze Trihne Schmule ſawas Schmulu mahjas ſawai behrnu weetâ peenemtai meitai Alinai Rückmann bruhkeſchanâ atdod, uſaizinati, ſawas eerunas wiſu wehlakais lihdſ 14. Julijam 1888. g. ſcheit peenest, jo wehlaku ikweens ar ſawahm eerunahm muhſchigi pee meera tiks noraidints. [191]

Zeraukſtê, 24. Maijâ 1888.

(№ 372.) Preekſchſehd.: Pelſche.

Skrihw.: M. Dobelneek.

Daudſewakas Klibanu ſaimneekam Jahnim Jaunmiſmam ir nakti no 18. uſ 19. Maiju ſch. g. iſ ne-aiſſlehgta ſtalla gatſchi

behrs ſirgs

noſagts lihdſ ar eejuhgu un rateem.

Jaunjelgawas pilsteeſâ, 28. Maijâ 1888.

(№ 6136.) Pilskungs: Stempel.

[809] Aktuars: C. Neumann.

Oſolmuiſchas pagaſta teeſa, Dobeles aprinkî, uſaizina wiſus Traumesmuiſchas nomiruſchâ, pee Plepes pagaſta peederigâ moderneeka

Matiſa Thaleiſa

parahdu dewejus un parahdu nehmejus, nolikta weenigâ iſſlehgſchanas terminâ, 17. Augustâ 1888. g., ſawas praſibas peedot un parahdus ſamakſaht.

Lihdſ minetai deenai nemeldejuſchees parahdu deweji ſaudehs ſawu praſibu teeſibas, bet ar parahdu nehmejeem tiks pehz likuma darihts.

Oſolmuiſchâ, 24. Maijâ 1888.

(№ 142.) Preekſchſ.: J. Kalning.

(S. W.) Skrihw.: Kirſch.

Krona Miſas-Breedenes pagaſta walde laipni uſaizina, peepalihdſeht atpakaî dabuht ſekoſchos preekſchmetus, kas **noſagti** nakti no 20. uſ 21. Maiju ſch. g. Wezwagaru ſaimneekam, kâ:

1) **gaiſchi ſilš ſirgs,** pilnigâ augumâ, 9 gadu wezs, wehrts 60 rubl;

2) **tumſchi behra kehwe,** widejâ augumâ, 9 gadu weza, wehrta 60 rubl.

Ihpaſcha ſihme: eedeſinatu burtu rehtas.

Ula Kalninu ſaimneekam tai paſchâ naktî ir noſagti 2 darba rati, 2 paugas un ſleijas, 1 ſedulka, 2 ahdas groſchi, 2 loki, 1 maiſs un 1 deſkis, kopâ 59 rubl. 75 kap. wehrti.

Kr. Miſas-Breedenes pagaſta waldê, 21. Maijâ 1888.

(№ 232.) Pag. wez.: J. Reekſtin.

[182] Rakſtw.: O. Kirſteins.

Krona Daigones pagaſta walde, Kurſemê, Talſu aprinkî uſaizina **wiſus** pee Daigones peederigus

pagaſta lozekłus,

uſdot drihſumâ, wehlakais lihdſ 1. Septemberim ſch. g., ſchai pagaſta waldei ſawu ſamilijas ſaſtahwu, un turpmak katru reiſi familijâs notikuſchahs pahrgroſiſchanas ſchai waldei peenest. Kas to ne-eewehros, taps ſtrahpehts.

Ari teek wiſas polizejas laipni uſaizinatas, ſawôs eezirknôs dſihwojoſcheem Daigones pagaſta lozekleem ſcho uſ to ſtingrako peekodinaht. [607]

No **Benkawas Meſchamuiſchas pagaſta waldes,** Tukuma aprinkî, top pee Benkawas Meſchamuiſchas pagaſta peerakſtihts, atwalinahts ſaldats

Frizis Kruhminſch,

kura dſihwes weeta neſinama, uſaizinahts, 6. Julijâ ſch. g., dehl ſaldatu ſemes loſeſchanas, beſtruhzigi pee ſchihs pagaſta waldes eerafteeš.

Benkawas Meſchamuiſchâ, 1. Junijâ 1888.

(№ 80.) Pag. wez.: F. Mattlau.

[809] Pag. ſkrihw.: Schamil.

Wez-Auzes pagaſta teeſa, Tukuma aprinkî, uſaizina wiſus tos, kuri miruſchai, neprezetai

Trihnei Pauluk

ko parahdâ buhtu, jeb pee winas mantibas kahdu pagehreſchanu gribetu zelt, 3. Augustâ 1888. g. pee ſchihs pagaſta teeſas meldetees un ſawas praſiſchanas uſdot, jo wehlaku ſchinî leetâ neweens netaps klauſihts.

Wez-Auzê, 1. Junijâ 1888. [603]

(№ 46.) Preekſchſ.: J. Leelwerſit.

(S. W.) Skrihw.: Urdewicz.

Pława,

20½ puhra-weetu leelumâ, Pierru leeknâ, pee Swehtes upmales, pretim Grauſchu mahjahm, teek uſ gadeem iſnomata, waj ari pahrdota. Japeepraſa Jelgawâ, Skrihwera eelâ № 4, ſehtâ, pee [173]

A. Baumgartena.

Leel-Wirzawneeki

iſrihkos

ſwehtdeen 19. Junijâ ſch. g.

barona **Hahna kga** jaukaja parkâ.

ſalumu ſwehtkus

Tuwakas ſinas programâs.

Sawſtarpigahs

kruſas-apdroſchinaſchanas beedr. direkzija

dara ſinamu

I. labibas zenu leelumu:

1 puhrs	kweeſchu (ſeemas waj waſaras) par	3	rubl.	—	kap.
1 „	rudſu „ „ „ „	2	„	—	„
1 „	meeſchu . . . . . „	2	„	—	„
1 „	auſu . . . . . „	1	„	30	„
1 „	meeſchu un auſu (jaukta labiba) „	1	„	30	„
1 „	ſirnu, lehzu . . . . . „	2	„	—	„
1 „	ſirnu, lehzu, auſu (jaukta labiba) „	2	„	—	„
1 „	linſehklu . . . . . „	4	„	—	„
1 mahrz.	linu . . . . . „	—	„	8	„

II. prehmiju leelumu:

par I. klaſi	½ %	no apdroſchinaſchanas ſummas.	
„ II. „	¾ %		
„ III. „	1 %		
„ IV. „	1½ %		
„ V. „	2 %		
„ IV. „	2½ %		

Ihpaſchumu klaſeereſchana ir eeſkatama Jelgawâ pee galwas-kaſes un pee agentu kungeem. [704]

Sem Rihgas politeknikas iſmekleſchanas ſtanzijas kontroles.

Langdales

12/14% ſuperfoſfatus

pahrdod

Goldſchmidt & Co., Rihgâ,

Kungu eelâ Nr. 5. [793]

Jelgawas

wilnas induſtrija

pee Annas wahrteem

no

Joſefa Levina

peedahwajahs zeen. publikai apkahrtnê pa tagadejo pawaſaras aitu zirpſchanas laiku nemt preti wilnu preekſch **kahrſchanas, wehrpſchanas** un **auſchanas bukſtinâ** un **lakatôs.** Ari, dehl atweeglinajuma publikai Emburgas-Jelgawas apkahrtnê, Bojarina damflaiwas kapteinis Lietza kgs nem wilnu preti wiſâs peetiras weetâs, dehl nodoſchanas augſchminetai fabrikai. [2976]

Weſelibas gimnaſtikas, ortopedijas un

maſaſchas eeſtahdê

Jelgawâ, Katoļu eelâ № 23, Kühna namâ, weenu trepi augſchâ,

dſeedina, ja waijadſigs, ar elektribas palihdſibu, **ſakrupuſchus mugurkaulus, ſchkihbgalwjus,** uſ preekſchu iſleekuſchos **plezu kaulus, augſtas guhſchas,** beſ tam **aſinu tezeſchanas aiſkaweſchanu. ſirdslehzeju, bahluma ligu, paſtahwigu aiſdambeſchanos, lozekłu ſtihwumu** un **reimatiſma ſlimibas, nerwu wahjibas** un **lozekłu nonemſchanu.**

Dakteris **Brennſohns.**

Gatawus ratus leelâ iſwehlê, kâ: **droſchkas, karites, tahſelu ratus, Zehſu ratus, kurwju ratus,** kâ ari kahdus jau **bruhketus ratus** peedahwâ wislehtaki

D. Auſchkaps, ſtelmahkaru meiſteris

[117] Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 12, pretim Paſta eelai.

Iſſtahde.

Deeneſtwihru eeſtahde „Ekſpreſs", Jelgawâ, peedahwâ iſſtahdes kungeem preekſch iſſtahdes leetu noweſchanas par mehrenu zenu ſawus uſ labako eerihkotos un par labeem iſrahdijuſchos rokmehbelratus uſ federehm, kâ ari preekſch teem waijadſigos uſtizamus deeneſtlaudis, un apſola, pilnigi galwodama, kreetnu un ahtru darbu. [906]

Pilnigi eemakſahts pamata kapitals 2,400,000 rubl.
Eekrahjees reſerwas kapitals 1,713,037 rubl.

Pehz tam, kad apdroſchinaſchanas beedribu tarifa-konwenzija preekſch ſemkopibas leetu apdroſchinaſchanahm Baltijas gubernâs ir atzelta, ari no manis aiſſtahwetâ

St. Pehterburgas beedriba

preekſch apdroſchinaſchanas pret uguni un no dſihwibas rentehm un kapitaleem

peenem apdroſchinaſchanâ kuſtamu un nekuſtamu mantibu

pret uguns breeſmahm

par **wiſu lehtakajahm** eemakſahm. Ari labi buhwetas mahjas tagad teek atkal peenemtas apdroſchinaſchanâ. [65]

Wiſas tuwakas ſinas, kuras wehletos, iſdod

Agents: C. Trampedachs.

Firma: Lankowsky & Liccop,

№ 5 Jelgawâ, Katoļu eelâ, Höpkera namâ № 5.

Weenigais lehtais awots!

katram, kurſch wehlahs labu un lehtu weſchu.

Tâ ka wiſu kungu un dahmu weſchu pats ſawâ darbnizâ iſgatawoju un paſtahwigi leels krahjums uſ lehgera atrodahs, tad man ir eeſpehjams, pahrdot **labu weſchu** par ſchahdahm **lehtahm zenahm,** un zeru, ka zaur to wareſchu daudſ pahrdot. **Kungu wirſkreklus,** ar 3-kahrſchu kruhti, iſ labakâ **madapolama par 120 kap., ar ſmalkako audekla kruhti par 150 kap. Naktš kreklus,** iſ puſaudekla, no 70 kap. ſahkot, iſ labakâ puſaudekla 100 kap. **Apakſchbikſes,** iſ puſaudekla, no 60 kap., iſ pikeja par 100 kap. **Elſkenus,** 3-kahrſchu, par 35 kap., **behrnu elſkenus** par 25 kap. gabalâ, **gatawus palagus** par 100 kap. **Dahmu kreklus,** no 75 kap. **Jakas,** 75 kap. **Pantalonas,** 75 kap. **Korſetes,** no 60 kap. **Triko taljas,** no 250 kap. **Auſtas jakas,** iſ kolwilnas, puſwilnas un wilnas, no 70 kap.; **auſtas bikſes,** no 1 rbl.; **ſekes,** 6 pahrus par 90 kap.; **wilnainus dekus,** no 250 kap., **leetus** un **ſaules ſargus,** kungeem, dahmahm, un behrneem, no 125 kap.; **lenges. Argoſi,** 125 kap. **Kungu apakles,** iſ ſmalkakâ audekla, 6 par 180 kap.; **manſchetes,** iſ audekla, 40 kap. **Barchentu, puſaudeklu, ſchirtinu** un **madapolamu, gummijas apakles, manſchetes** un **elſkenus, zeko-ſchanas** un **weſchu kurwjus, palmas rokas kurwjus** un wiſadus **tirgus kurwjus, tſchemodanus** un **zeka ſomas** par lehtakahm zenahm pee

Mahrtina Grünblatt,

Rihgâ, pilſehtas Kungu- un Sinderu eelu ſtuhri, ee-eija no Sinderu celas № 14.

Turpat dabujami leelâ iſwehlê **madratſchi,** no 225 kap. ſahkot.

V. Lauer, zitr. G. Mertz,

pulkſtentaiſitajs

Jelgawâ, Katoļu eelâ № 22,

peedahwâ bagatâ iſwehlê un labâ prezê ſem galwoſchanas: **ſelta** un **ſudraba dahmu-** un **kungu pulkſtenus,** kâ ari mihletos melnos **tehrauda pulkſtenus, nikeļa pulkſtenus** un **pulkſtenus** beſ **rahditajeem** ar lehkoſcheem zipareem, **regulatoru-, galda- un modinaſchanas pulkſtenus,** kâ ari daſchadus **ſeenas pulkſtenus,** un tâpat ari **pulkſtena kehdes** iſ daſchadeem metaleem, **atſlehgas** un **berlokas** pa wiſlehtakajahm zenahm.

Wiswiſadi pulkſteni teek peenemti reparaturâ.

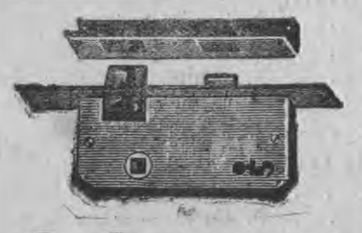

L. Kramers,

Jelgawâ, Kolonadu ſtuhri Nr. 5.

Pirmais ſchpezial-lehgeris

wiſadu

buhw-leetu.

Labakâ buhſchanâ. — Spodrakais darbs un lehtakahs zenas.

Naglas pa fabrikas zenahm.

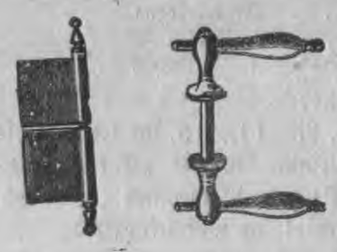

No **Piltenes** Krona pagaſta waldes top zaur ſcho darihts ſinams, ka nakti no 24. uſ 25. Maiju ſch. g. ſcheiſenes Paſil-Luhku mahjâs dſihwodamam Janim Emaram ſarkani

lauks ſirgs,

widejâ leelumâ, kreiſâ pakalſchziſka no otra ſirga pahrplehſta, wezs 6 gadu un wehrts 40 rubl. ſudr., un tumſchi

behra kehwe,

ar maſu baltuminu peerê, kuplahm krehtehm, widejâ leelumâ, 5 gadu weza un wehrta 40 rubl. ſudr., — no apkahrſchotas plawas noſagti. [392]

Piltenê, 26. Maijâ 1888.

(№ 159.) Pag. wez.: A. Lerch.

(S. W.) Pag. ſkrihw.: A. Neumann.

Tihritas

linu-ſehklas,

kâ ari **jaunas**

tauku-ſilkes

pahrdod Jelgawâ pee Dobeles wahrteem

Fr. Weidemanis.

Labibas, ſilku un ſahls weikals.

Wiſadas

mahldera pehrwes,

ferniza, laka un pindſeles

leelâ iſwehlê pee [188]

C. Höpkera, Jelgawâ.

Skolas behrni,

kas Jelgawas ſkolas apmeklê, atron pee Kreewu ſkolotaja A. Gutkowa kga laipnu uſnemſchanu koſtê, waj ari kortelî ween. Behrni ſtahw ſem ſkolotaja paſcha uſraudſibas; ſarunaſchanahs pa **kreewiſki.** Jelgawâ, Konſtantina eelâ № 5 a, ne tahlu no Latweeſchu baſnizas. [403]

Diwi ſemes gabali

Nihzê (Niederbartau), 140 puhra-weetas leelumâ, ar malkas ſerwitutu, top pahrdoti. Tuwakas ſinas dod Iwanowski kundſe, Leepajâ, Weiſchu eelâ (Weidenſtraße), Brauna namâ. [138]

Schönberga

priwat-ſkola

Ruzawâ

no Augusta m. ſchogad **Kreewu** walodu par mahzibas walodu papreekſch ſemakajâ klaſê uſnems un ſkolenus preekſch gimnaſijas ſagatawos, tâ ka tee war it wiſâs Krona gimnaſijâs terzijâ, peektajâ klaſê, kluht uſnemti. Jaunu ſkolneeku peemeldeſchanahs war notikt zaur wehſtuli

[181] pr. Libau.

Dobele!

Zaur ſcho laipni paſinoju, ka eſmu eerihkojis **rehdneeku** un **kapeſetaju darbnizu Dobelê,** Janſona kga namâ, Salahsmuiſchas eelâ. Turpat ari lakeereſchanu glihti iſdaru. Ar zeeniſchanu [131]

L. Kriſtapſohns.

Wadons [183]

pa Jelgawas iſſtahdi

Latweeſchu walodâ ir dabonams **H. Allunana grahmatu pahrdotawâ,** Jelgawas, Leelajâ eelâ № 21, un makſâ 10 kap.

---

2 leelas iſtabas,

ir par Jahnu un iſſtahdes laiku iſnomajamas Paula eelâ № 14. Uſ wehleſchanos war ari 1 ſtalli dabuht. [149]

Bukaiſchu labd. beedriba

iſrihkos

ſwehtdeen, 26. Junijâ 1888. g.

baſara

iſloſeſchanu

ar

ſalumu ſwehtkeem

Bukaiſchu Jahnaiſchôs.

Beedriba luhdſ zeen. labwehletajus „baſaru" pabalſtiht zaur dahwanahm un loſchu pirkſchanu. Dahwanas tiks weſ lihdſ 19. Junijam ſch. g. ar pateizibu nemtas preti.

Baſara loſchu grahmatinas, un beedreem, kuri preekſch baſara peenehmuſchi dahwanas, lihdſ 19. Junijam ſch. g. ja-eeſuhta beedribas preekſchneezibai. [131]

Tuwakas ſinas programâs.

Preekſchneeziba.

Schinîs deenâs iſnahks un buhs dabujamas wiſâs grahmatu pahrdotawâs ſchahdas jannas grahmatas:

Wehſturigs wadons zaur Rigu.

Ar Rigas planu.

No **Graudinu Karla.**

Uſ III. bſeedameem ſwehtkeem.

Tad wehl: **Jauns kas:**

Dſejoli,

M. Silina ſazereti.

Motto:
Teitſchu, teitſchu, ko es teitſchu,
Es tew teitſchu padomiņu:
Ja redſeti neſaredſi,
Panem aziê, paſtateeš.

Kapteina grahmatniza,

[708] **Rihgâ,** Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Damfkugis

„Mitau"

brauz pa **iſſtahdes laiku** ſtarp **Jelgawu** un **Majoreem** ſchahdi:

12., 13., 15., 17., un **19. Junijâ:**
pulkſten **7** no rihta no **Majoreem,**
„ **7½** „ „ „ **Dubulteem,**
„ **8¼** „ „ „ **Slokas,**
„ **½7** wakarâ no **Jelgawas.**

11., 14., 16. un **18. Junijâ:**
pulkſten **7** no rihta no **Majoreem,**
„ **12** naktî no **Jelgawas.**

Ekſtra-brauzeeni ar mantu un pahſcheereem **11., 14., 16.,** un **18.** Junijâ pulkſten **½2** no **Jelgawas** uſ **Dubulteem** un **atpakaļu.**

Damfkugis „Kekau" brauz:
Pulkſten **6** no rihta no **Dubulteem,**
„ **½6** wakarâ „ **Jelgawas.**

Дозволено полиціею.

Drukahts pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tê klaht peelikums.)

Basniza un skola.

Nehgeru misionars Jahnis Schmits.

I.

Deenwidus-Amerikas seemeła dalà starp Orinokas un Amazones upehm atrodahs kahds leelaks semes strehkis, ko par Guajanu nosauz, un kas pa dalai Angleem peeder. Preeksch kahdeem 150 gadeem pirmee Eiropas kolonisti schè apmetahs. Seme rahdijahs loti bagata un augliga; zukurs, kaffja, bomwilna un pipari isauga tik brangi, kà labaki newareja wehletees. Sweschee eenahzeji eetaisijahs leelus dahrsus un tihrumus, kur minetos stahdus audsinaja, un drihs panahza leelu bagatibu.

Jt ihpaschi gar masahs, bet preeksch kugoschanas deewsgan dsilahs Demeraras upes krasteem Angku kolonisti beeschi bija apmetuschees. Jo schè wini sawus semes raschojumus weegli pa uhdens zeku wareja aiswest uf Georgtownu*), un winus turpat ar leelu pelnu pahrdot. Georgtowna ir Guajanas galwas pilsehta, un turklaht leela andeles pilsehta, pee Atlantijas juhras krasteem. Pilsehtas osts wisu zauru gadu mudscheht mudsch no leeleem un maseem andeles kugeem, kas Amerikas produktus pa juhras zeku aisweд uf Eiropu.

Bet kahdi bija tee strahdneeki, kas Guajanas bagatajeem gruntneekeem semi apstrahdaja un wisus zitus darbus uf tihrumeem un laukeem padarija? Eedsimtes pagani, kuru skaits bija tikai mass, jau sen no swescheem peenahzejeem bija aisbehguschi un meschu un kalnu dsilumôs slehpuschees. Wini ari, sawas meesas nespehzibas dehl, preeksch gruhteem darbeem maj buhtu derejuschi. Waijadsigee strahdneeki ari schè uf Guajanu, tàpat kà uf wisu zitu Ameriku, no tahlu tahlahm semehm tika atwesti, proti no Afrikas.

Daudsjau ir stahstihts un rakstihts pahr to gruhto likteni, kas nabaga melneem Afrikas nehgereem agrakajôs laikôs Amerikà kà wehrgeem bija jazeesch. Ar wiltu un waru wini no sawas dsimtenes tika israuti un no neschehligeem wehrgu kuptscheem kà tirgus preze aiswesti projam. Uf kugeem winus daudsreis sabahsa tik schaurà ruhmê, ka leela dała no wineem jau behdigu galu atrada, pirms wehl juhras braukschana bija pabeigta. Teem, kas zeła gruhtumus laimigi bija pahrzeetuschi, Amerikas wehrgu tirgôs pirzeju radahs papilnam. Bagatee semes ihpaschneeki winus ee-andeleja, un tà tad nu nabaga nehgereem sweschà semê pee gruhteem semes darbeem un slikta ustura wisas sawas muhscha deenas kà wehrgeem behdigi bija janodsihwo. Tahdu kungu, kas sawus wehrgus drukku zilwezigaki buhtu turejuschi, wezakôs laikôs gandrihs nekur ne-atradahs. Uraugs ar pahtagu weenumehr strahdneekeem stahweja klaht, kas slinkos un nepaklausigos tuhlit neschehligi sodija. Daudsreis ari wehrgu turetaji sawus wehrgus atkal ziteem ismaideleja waj ismihja, un zaur to beeschi gadijahs, ka wihrs no seewas un behrns no wezakeem tika atrauts un schkirts uf wisu muhschu. Muhsu deenâs wehrgu buhschana Amerikà jau sen ir atzelta, un leelakà nehgeru dała ir brihwi un pahrtikuschi laudis, kureem netruhkst neka.

Tanis laikôs, pahr kureem stahstam, nehgeru wehrgi Amerikà pehz sawas tizibas gandrihs wisi wehl bija pagani. Ari swescumà wini tàpat wehl kalpoja saweem elkeem un dsihwoja tai paschà garigà tumsibà, kà agrak sawà dsimtenê. Wehrgu turetaji, lai gan paschi sauzahs par kristigeem zilwekeem, tomehr pahr sawu wehrgu tizibu nebehdaja neneeka. Darba lopi wini ir, darba lopi lai ari paleek, — tà schee kungi domaja. Kas tur gan isnahks, kad melnos wehrgus sahks mahziht Deewa wahrdôs un winu behrnus eeliks kristigâs skolâs? Kas to laiku famakfahs un to skahdi atlihdsinahs, kad wini, sawus darbus kawedami, sahks uf basnizu skreet un skolâs un mahjâs aif grahmatahm sehdeht, pahtarus skaitidami? Tik ween pahrgudri, smalki un lepni wini paliks un pehdigi pawisam wairs negribehs labpraht pee darba eet! Tahdas bija wehrgu ihpaschneeku domas. Ka Deews ari scheem nabaga melneem darba lopeem nemirstamu zilweka dwehseli bija dewis, un ari winus no tumsibas waras gribeja ispestiht un eewest sawa mihlà Dehla gaismas walstibà, — tas scheem wehrgu turetajeem ne no tahlenes ne-eenahza prahtà. Tà tad wini, lai gan par kristigeem saukdamees, tomehr Kristus wahrdu pasaules preekschà ne kaut kahdà sinà naw pagodinajuschi.

Bet Deews, tas Kungs, ari pahr scheem saweem wisu semakajeem un nelaimigakajeem behrneem gribeja apschehlotees un modinaja tahdus zilweku draugus, kas ari nabaga melnos wehrgus atsina par zilwekeem un, no Kristus mihlestibas dsihti, wineem steidsahs palihgà. Leelà Londones misiones beedriba (dibinata 1795. g.), par wehrgu turetaju pretoschanos nebehdadama, muhsu gadu simtena eesahkumà aissuhtija pirmos misionarus uf Ameriku, lai tumschineekeem gaisma, zeetumneekeem atpestischana eeksch Jesus Kristus, un teem, kas wehrgu saitês bija saistiti, Deewa behrnu brihnischkigà swabadiba tiktu pasludinata. Weens no scheem misionareem, kas no Londones misiones beedribas pee Amerikas nehgeru wehrgeem tika aissuhtihts, bija tas wihrs, kura dsihwes gahjumu saweem lasitajeem schè wedisim preekschà.

II.

Jahnis Schmits bija pagahjuschà gadu simtena beigâs kahdà Anglijas zeemà peedsimis. Winsch bija saldata dehls. Tehws winam kà duhschigs karawihrs bija apaksch slawenà admirala (kara kugu wirskomandeera) Nelsona pret Napoleonu I. zihnijees un, tahlu no sawas dsimtenes, kara laukà, Egigtes semê, sawu galu atradis. Kà bahra behrns, Jahnis sawas jaunibas deenas bija leelà nabadsibà un truhkumà nodsihwojis. Jau no astotà gada winam pascham sawa maisite bija japelna, kahdà leelà fabrikà par strahdneeku saderejuscham. Jau toreis sehnam prahts wareni nesahs uf mahzischanos. Winsch pats stahsta, ka sawu lasamo grahmatinu katru reisi esot panehmis lihdsa, kad aisgahjis uf fabriku strahdaht, un katrà brihwà azumirkli no tahs esot lasijis. Daudz, sinams, tas gan newareja buht, ko masinais tur, maschinahm ruhzot un riteneem klabinajot, wareja eemahzitees. Labakas un dsilakas mahzibas winsch dabuja kahdà tà sauzamà „swehtdeenas skolà", kas Anglijà wisur preeksch tahdeem nabaga rokpelnu behrneem ir eerihkotas, kureem nedelas deenâs no rihta lihds wakaram ir jastahw pee darba, waj nu fabrikâs, waj zitur kur.

Tschetrpadsmits gadu wezs, Jahnis no mahtes tika nodots uf Londoni, kur tas pee kahda bagata tirgotaja par deenesta puisi saderejahs. Bet eesahkumà sehns leelahs pilsehtas daudskahrtigahm kahrdinaschanahm newareja turetees preti. Ar weeglprahtigeem un besdeewigeem draugeem sabeedrojees, winsch padewahs palaidnibai, dserschanai, meesas kahribahm un wisu wisadahm negantibahm. Deewa wahrdu mahzibas un mahtes pamahzischanas wahrdi, ar kureem ta no sawa mihlà dehla bija schkihrusees, bija aismirsti. Jauneklis eegrima jo deenas jo dsilaki grehku dubluôs, un drihs wisai buhtu panihzis un pasudis, ja Deewa roka winu brihnischkigi nebuhtu isglahbusi.

Kahda swehtdeenas rihta agrumà Jahnis lehneem soleem staigaja pa Londones eelahm uf mahjahm. Wisu zauru nakti winsch atkal ar saweem draugeem kopà bija dsehris un kahrtis spehlejis. Zelsch winam gahja kahdai basnizai garam, no kuras ehrgelu spehleschana un draudses dseedaschana winam atskaneja preti. Gadi bija pagahjuschi, kamehr Jahnis bija pehdigo reisi kahdà basnizà bijis. Bet schodeen winsch, kà no neredsamas rokas aiswilkts, tur eegahja eekschà. Pirmee wahrdi, kas winam no mahzitaja luhpahm schè atskaneja preti, bija schee: „Meklejeet to Kungu, kamehr tas ir atronams, — peesauzeet Winu, kamehr tas iraid tuwu. Lai tas besdeewigais atstahj sawu zeku un tas laundaritajs sawas domas un atgreeschahs pee ta Kunga." Schee wahrdi winam kà sobins eespeedahs sirdî. Winsch nometahs zelôs un luhdsa Deewu, lai Tas wina dwehseli isglahbjot no pasuschanas un winam palihdsot uf atgreeschanos.

No schihs stundas Jahnis kà uf weenu meteenu atmeta wisu sawu lihdschinigo grehku dsihwi. Winsch atschkihrahs no wiseem saweem slikteem draugeem un pastahwigi turejahs uf Deewa patihkameem godibas un tiklibas zeteem. 20 gadu wezs, winsch peeteizahs pee Londones misiones beedribas par misionaru, un schè wini labpraht peenehma godigo, kreetno jaunekli par audsekni. Jahna sirdî jau sen karsta mihlestiba bija eedegusees uf sawu Kungu un Pestitaju, kas winu bija atpestijis no grehku kahribas saitehm un winam to ihsteno dsihwibas zeku rahdijis. Diwus gadus winam bija wehl misiones skolà zihtigi jamahzahs un wisadi jasataisahs uf sawu jauno amatu. Tad winu eeswehtija par misionaru un nosuhtija uf misiones darba lauku, proti uf Deenwidus-Ameriku pee Guajanas nehgeru wehrgeem.

23. Februari 1817. g. Jahnis Schmits ar kugi eebrauza Georgtownas ostà, un drihs ari to weetu bija aissneedsis, kas winam bija nolemta par darba lauku. Misiones stanzijas wahrds bija Le Resouvenir*), ne tahlu no augschà minetahs Demerara upes. Jaunam eesahzejam wisadi nahkahs gruhti, — to ari Jahnis Schmits dabuja peedsihwot. Ta wisleelakà gruhtuma, kas jauneem misionareem zitu reis wisu papreekschu japahrwar, proti sweschahs paganu walodas ismahzischanahs, schè gan nebija; jo nehgeri lai gan wezee wehl sawà starpà sarunajahs sawà Afrikaneeschu mahtes walodà, tomehr wisi ari prata Anglu walodu. Jt ihpaschi jaunà pa-audse, kas jau Amerikà bija peedsimusi, tik pa anglisku ween runaja. Tà tad jaunais misionars tuhlit ar nehgereem wareja sarunatees un wineem bes ne kaut kahdeem walodas gruhtumeem Kristus ewangelijumu pasludinaht sawà pascha mahtes walodà.

Bet ziti schkehrschli winam metahs zekà. Jau augschà peeminejahm, ka wehrgu turetaji nebija wis misiones draugi, bet pretineeki, un wisus misionarus, kas kà mahzitaji pee wehrgeem atnahza, labpraht tuhlit atkal buhtu aisdsinuschi projam. Tahds pat bija ari tas kungs, kura robeschâs Jahna Schmita misiones stanzija atradahs. Tik-ko winsch pahr Schmita atnahkschanu bija dsirdejis, tas to aizinaja sawà preekschà un ar dusmigeem wahrdeem tam waizaja, ko gan schè meklejot un kas gan winam esot atlahwis, wehrgeem jaunas mahzibas sludinaht, zaur ko tee tikai teekot samusinati un sarihditi. Ja tik dsirdeschot, ka kahds wehrgs mahzotees grahmatu lasiht, tad misionaru tuhlit aisdsihschot projam. Bet Jahnis Schmits nebija wis tahds wihrs, kas zaur draudeem tuhlit buhtu lizees sabeedetees. Papreekschu winsch dusmigo kungu zik nezik luhkoja apmeerinaht, un tad tam rahdija preekschà sawus papihrus un sawas leezibas. Misiones beedriba, kuras deenestà winsch stahweja un kas winu uf scheijeni bija suhtijusi, bija no waldibas apstiprinata. Tamdehl niknajam wehrgu turetajam pehdigi bija jazeesch klusu. Tomehr labu prahtu tas uf misionara wis netureja, bet gaidiht gaidija isdewigu brihdi, kur nepatihkamo sweschneeku waretu aisdsiht projam. (Turpmak wehl.)

*) Lasi: Dschorschtownu.

*) Lasi: Le Resuwenihr.

Semkopiba un saimneeziba.*)

Vaładrukaschana aizlegta.

Pahr nahkoscho ehdamà plauschanu.

Pareiso laika brihdi iswehleht preeksch ahbolina lauku un plawu plauschanas, ir no daudz leelaka swara, nekà loti pulka semkopju to wehl domà; nokaweschana schai leetà ir saweenota ar leelu skahdi. Ja scho skahdi waretu skaidraki redseht, tad gan ikweens semkopis pehz tam dsihtos, zik ween eespehjams, winu nogreest; bet, deemschehl, scho skahdi redz tik pat maz, kà skahdes pee daschadeem mehslošchanas lihdsekleem, kad tos nepareisi isleetà.

Muhsu deenâs, kur kihmija stahw semkopim ustizigi pee rokas, un zaur saweem pehtijumeem un sadalijumeem winu jo smalki dara usmanigu uf to, ko tas, rihkojotees ar ehdamo un mehslošchanas lihdsekleem, war eeguht, winneht waj paspehleht, nu gan wairs newaijadsetu notikt tahdeem saudejumeem.

Ir jau taisniba, ka zaur truhkstoscheem darba spehkeem waj sliktu gaisu seena plauju waijaga nowilzinaht beeschi pahr pareiso laiku, un tamdehl noteek ahbolina lauku un plawu plauschana pa wehlu, zaur ko arweenu zelahs deewsgan leeli saudejumi, kur tadschu schim sliktumam war deewsgan labi ispalihdseht zaur to, ka eegahdajahs plaujamo maschinu, kas tad darbu pastrahdà lehtaki, nekà zilweku rokas to paspehj, un tà tad ari ir spehjà, ar maschinu ehdamo noplaut ihstenà laikà un zaur to brihwê palikuschos darba spehkus isleetaht pee seena schahweschanas.

Wispahrigi war peenemt, ka ustura weelu leekakais daudsums baribas stahdôs atrodahs augschanas laika pirmajà pusê; bes tam ustura weelas tad ir weegli sagremojamas, un ihpaschi slahpekła weelas tad atronahs jaunôs stahdôs wisu wairak. Ar stahdu nowezoschanos ehdamais top kokam lihdsigs, nesmekigaks un gruhti sagremojams, un ari slahpekła weelas arweenu wairak pamasinajahs.

Pehz daudseem schai leetà isdariteem mehginajumeem ir israhdijees, ka ne tas laika brihdis ir wisu derigaks preeksch ahbolina- un sahles plauschanas, kas isdod wisu wairak ehdamà, bet tas, kurà leelakais daudsums weegli sagremodamu weelu teek ceguhts no weenas puhraweetas. Ihsti pareisais laiks preeksch ahbolina un zitu baribas stahdu plauschanas, kà par peem. sinapju, seradelu, griku u. t. t., ir tas, kad stahdi eesahk seedeht; ja sahli, kas pilnà seedeschanà, nokawê plaut, tad tas ir saweenots ar skahdi.

Tahlak ir pee laika brihscha nolemschanas, kur ja-eesahk seens plaut, loti daudz tas ja-eewehro, ka war augt spehzigs atals; jo ehdamà stahdu atals pehz pirmahs sahles noplauschanas war tikai tad augt, kad wehl saknês atleek stahdu ustura weelas. Lihdz stahdu seedeschanai schihs weelas atronahs wehl saknês deewsgan leelà mehrà, kurpreti pehz schi laika tahs deenu no deenas teek pamasinatas zaur sehklu raschanos. Ja tad nu plauschana teek nowilzinata, lihdz sehkla radusees, tad ir ustura weelu leelakà dała saknês jau patehreta, un tà nu ari weegli saprotams, ka atals aug tikai wahji un lehni.

Newar deewsgan isbrihnitees pahr augschanas spehku, kas ir daudz stahdeem, ja tos jaunus noplauj. Esam peedsihwojuschi, ka rudsu lauks tai laikà, kur wahrpas tikai sahka isplaukt, tika gluschi nosists no krusas. Lauku nu, uf kura rudsi jau bija gandrihs 2 pehdu gari, nehma noplaut, un to gribeja apsehť ar meescheem. Bet jau pehz maz deenahm, pehz tam, kad sapostitee rudsi bija noplauti un nowesti, lauks eesahka koschi salot, tà ka ar arschanu apstahjahs. Un redsi, rudsi jo ahtri atkal atauga, un 14 deenas wehlak eenahzahs, isdodami deewsgan apmeerinajoschu eenehmumu graudôs un salmôs. Ari scho gadijumu war tikai zaur to ween isskaidrot, ka rudsu stahdu saknês un sakmu steebrôs bija deewsgan leels weelu krahjums, ar kurahm peetika stahdeem, wehl reis pilnigi attihstitees, isaugt.

Tàpat tas ari ir pee ahbolina atala un pee plawu stahdeem. Ja winus plauj ihstenà laikà, ihsi preeksch waj pa paschu seedeschanu, tad dabon ne ween teizamu ehdamo, bet ari wehl zaur ahtru ataugschanu waj nu daudz labaku ganibu, waj teizamu otru sahli, — wisadà wihsê otr'tik daudz, zik pee pirmahs plauschanas bija masak. Wisu sliktakà ir wehla plawu plauschana; stahdi top zaur to loti nowahjinati, daudzi pawisam nomirst, un kas paleek pahrak, aug tikai neezigi, un galu galà noteek, ka plawa nosuhno.

No tahda pat swara, kà pareisà laika brihscha iswehleschana preeksch plauschanas, ir nu ari seena sagatawoschanas wihse preeksch labas plaujas panahkschanas. Seenu schahwejot, jaluhko wisu wairak uf to, ka ehdamo, zik tik ween eespehjams, aissargà no leetus un rasas, un bes tam ari par to gahdà, ka labakahs stahdu dałas, ihpaschi lapas, zaur nepareisu rihkoschanos ne-aiseet pasuschanà. Zik daudz seena ihpaschiba war tikt pahrgrosita zaur leetu, to sina ikweens semkopis, un ihpaschi slahpekła weelas ir tahs, kuras salijis seens beeschi wairak nekà pa pusei pasaudê. Jo beesaki seens gul, jo ahtraki tas pahrwehrschahs, un tamdehl pahr wisahm leetahm par to ir jagahdà, ka wehl suligs, salsch ehdamais pee pastahwiga leetus gul laôi isahrdihts. Ahbolinu war wisu ahtraki isschahweht wahlôs; winsch tad nu gan ahtri top slapjsch, bet drihs atkal noschuhst, eekams ahbolinsch gubâs pee leetaina laika daudz wairak zeesch un gruhtaki schuhst. Plawu seenu, kas naw wairs itin salsch, war, sinams, aissargaht ari mikłà laikà no leelakas skahdes un sabojaschanahs zaur to, ka winu smuki saleek leelakâs kaudsês jeb stirpâs.

Kas nu sihmejahs uf lapu un seedu saudejumu pee seena sagatawoschanas, tad pee nepareisas rihkoschanahs schis saudejums war buht loti leels, un ihpaschi pee ahbolina seena teek labums beeschi wairak nekà par pusi pamasinahts. Apdomibas pee ehdamà apgreeschanas tamdehl ir wisadà wihsê waijadsigs.

Zaur to, ka ehdamais top sliktaks, ismirst un saudê lapinas, peenahk ari wehl tas sliktums klaht, ka wina garscha preeksch lopeem masinajahs, un tas wairs naw tik labs preeksch lopu peenemschanahs.

Neluhkojot uf skahba seena sagatawoschanu, kuru wasaras widû tikai loti maz semkopju nemahs taisiht, war tahs daschadahs seena sagatawoschanas wihses eedaliht diwâs nodalâs, proti sausa seena sagatawoschanà un bruhna seena sagatawoschanà. Pirmà dibinahs uf to, ka zaur sauli un gaisu teek uhdens eeksch stahdeem istwaikots lihdz 14 waj 15 prozentehm mikluma. Pee silta, sausa laika ir seena sagatawoschana itin weegla, turpreti leetainà laikà daudz, daudz gruhtaka, un tur tad ir eewehlams, ihpaschi pee ahbolina, winu salikt waj nu masâs, spizâs gubinâs, waj likt uf stekeem, kur, kad darbs pareisi strahdahts, leetus uhdens tadschu tik weegli newar eesuhktees. Wisas punktis, kuras ja-eewehro pee sausa seena sagatawoschanas, mehs schodeen tuwaki ne-aprakstisim; tahs jau ir muhsu lasitajeem deewsgan labi pasihstamas.

Bruhna seena sagatawoschana isschkirahs no sausa seena sagatawoschanas zaur to, ka stahdi pasaudê sawu uhdeni ne ween zaur sauli un gaisu, bet ari pa dalai zaur sawu paschu siltumu, kas ronahs ehdamajà, ja to saweд kopà tikai $^2/_3$ dałas sausu. Pee tahda siltuma, kas pats ronahs, un sneedsahs lihdz 50, ja — pat wehl wairak grahdeem, seens nepatura sawa sałà isskata, bet top gaischi bruhns, pat ari tumschi bruhns.

Pee bruhna seena sagatawoschanas, kura wihse wisu wairak eewehlama preeksch ahbolina un ahbolina sahles, ja-atstahj noplautà sahle wahlôs tikai lihdz tam laikam, kamehr ta apschuwusi lihdz $^2/_3$ dałahm, un tad ja-eewed. Schai seena sagatawoschanas wihsei ir tas leelais labums, ka ehdamo dabon 1 lihdz 2 deenas agraki no lauka nost., un ka lapas un seedi tikai masu leet' eet pasuschanà. Tahds seens pehz eeweschanas sakarsejahs un eesahk ruhgt, zaur ko tas it ihpaschi garschigs top preeksch lopeem. Pehz ruhgschanas, kas welkahs tà lihdz tschetrahm nedełahm, dabon labais bruhnseens jauku, srischai maisei lihdzigu smarschu un bruhnu isskatu. Ja seenu eewed pa agru, tad isskats top tumschaks, gandrihs melni bruhns; bet tam tà newaijaga buht, jo ehdamais tad ir pasaudejis dału no sawas ustura wehrtibas. Galwenà leeta pee bruhna seena sagatawoschanas ir, ka tas neteek nekad eewests, ja naw pilnigi sauss no leetus un rasas mitruma. Ja to ne-eewehro, tad darbs arweenu ne-isdodahs; ehdamais eesahk peeleht, un tahds ir preeksch lopeem loti newesełigs. Lai ar scho leetu droschi weiktos, dara tamdehl labi, ja ehdamo eesahk west tikai pret pusdeenu, un ja tas naw deenu preeksch tam wehl dabujis leetu, tad bruhnais seens isdodahs ik reisas. Sintenis.

*) Schihs nodałas apgahdatajs ir bijuschais Wez-Sahtes semkopibas skolas direktors jeb preekschneeks, Sintenis'a kgs, kas tagad dsihwo **Rihgà, Nikolaja eelà Nr. 25.** Tamdehl tee, kas semkopibas leetâs wehlahs padomus un atbildes dabuht zaur muhsu laikrakstu, sawas wehstules war Sintenis'a kgam sem minetahs adreses taisni peesuhtiht; tad buhs masak uskaweschanahs. Jautaschanas un padoma prasischanas, ja tahs ir prahtigas, arweenu pehz eespehjas schinî lapà tiks eewehrotas un atbildes ar ihseem wahrdeem pasneegtas.

Дозволено цензурою. Рига, 6-го Іюня 1888 г.

Par redakziju atbildigs: Th. Neander.

Drukahts pee J. F. Steffenhagena un dehla.